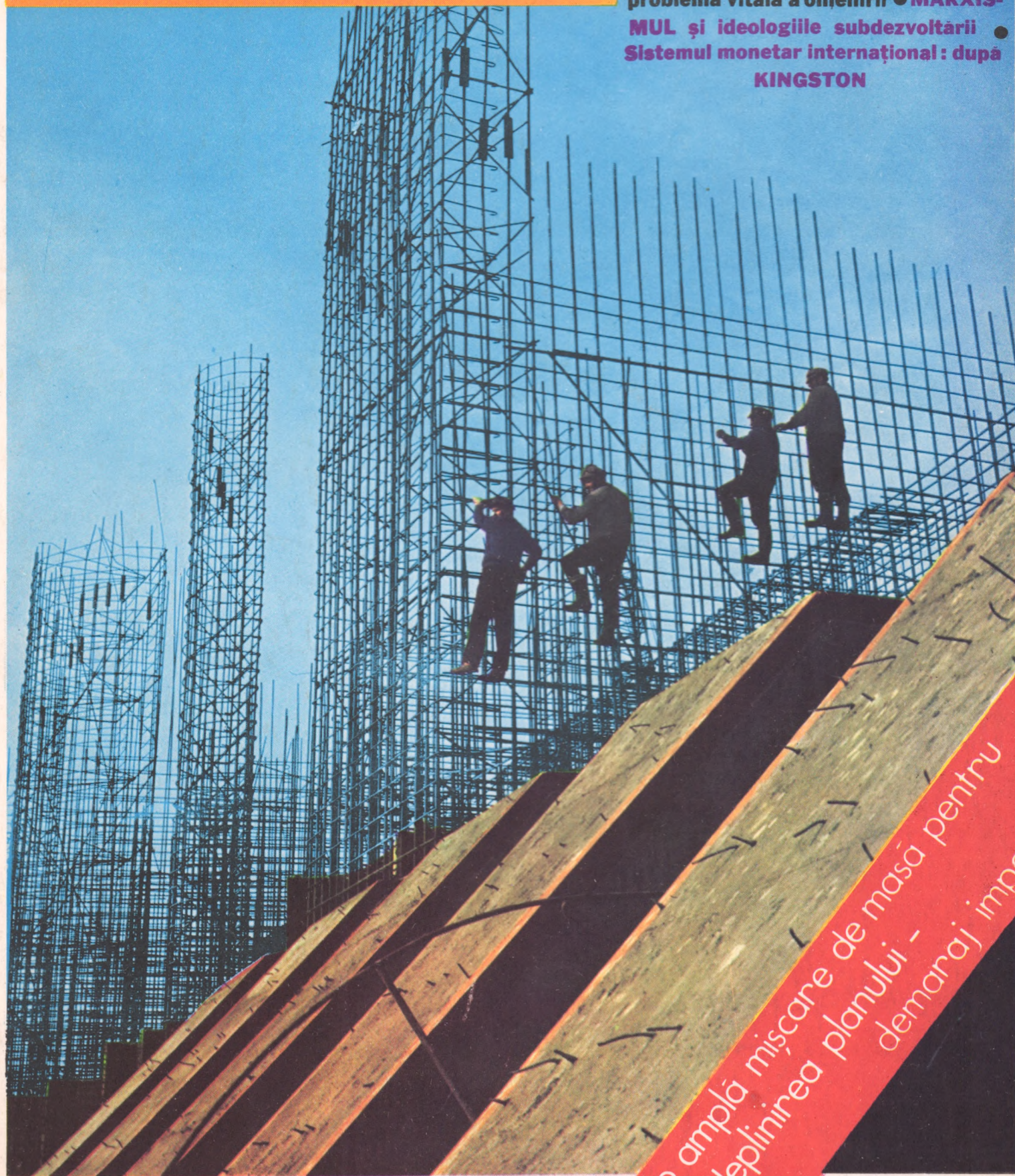

revista economică

3^{23.1}
1976

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

● Documentar economic: **Politica P.C.R. de promovare a științei și progresului tehnic.** ● Un concept de bază al dezvoltării economice și sociale: **SISTEMATIZAREA TERITORIALĂ** ● **Tehnica de vîrf ca factor de antrenare și accelerare** ● **HRANA** — problemă vitală a omenirii ● **MARXIS- MUL** și ideologiile subdezvoltării ● **Sistemul monetar internațional: după KINGSTON**

O amplă mișcare de masă pentru
îndeplinirea planului —
demaraj impetuos

Județele țării pe traiectoria progresului **MUREȘ**

IN CONCORDANȚĂ cu politica partidului de industrializare socialistă, de dezvoltare impetuoasă, echilibrată a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, județul Mureș a cunoscut schimbări structurale profunde în anii construcției socialiste, care au antrenat la o viață nouă, prosperă, toate localitățile de pe întinsul său. Tg. Mureș, Sighișoara, Tîrnăveni, Reghin, Luduș — sînt centre economice și social-culturale cu o mare pondere nu numai în cadrul județului, dar care aduc o contribuție de seamă și la tezaurul de valori materiale și spirituale ale țării.

Punînd pe scară largă în valoare resursele naturale și utilizînd la parametri ridicați potențialul tehnic și uman, **Industria** județului a crescut într-un ritm ridicat, de aproximativ 140% în ultimele două decenii și jumătate. Așa se face că volumul producției industriale s-a ridicat în 1975 la aproximativ 15 miliarde lei, fiind cu circa 500% mai mare față de 1970.

Odată cu aceasta s-a realizat o largă diversificare a industriei, cu specializări de importanță națională — extracția gazelor naturale, energie electrică, chimie, construcții de mașini, exploatarea și prelucrarea lemnului, bunuri de consum. Prin înfăptuirea unui amplu program de investiții — aproape 15 miliarde lei (în total) numai în cincinalul recent încheiat — au fost construite mari obiective industriale, paralel cu dezvoltarea și modernizarea altora. Pe teritoriul județului își desfășoară astăzi activitatea mari întreprinderi, ca centralele termoelectrice de la Iernut și Fîntinele, Combinatul chimic de la Tîrnăveni, Combinatul de îngrășăminte „Azomureș” din Tg. Mureș (cea mai mare unitate industrială a județului), întreprinderile construc-toare de mașini „Electromureș” și „Metalotehnică” din Tg. Mureș, în-

treprinderile de prelucrare a lemnului din Tg. Mureș și Reghin, cele de sticlărie și faianță din Tîrnăveni, Sighișoara, Tg. Mureș, întreprinderi de industrie textilă și pielărie la Sighișoara, Tg. Mureș, și Reghin, fabrici de zahăr la Tg. Mureș și Luduș etc. În întreprinderi mureșene se realizează produse de înaltă tehnicitate, cum ar fi mașini de calculat și instrumente medicale, care pun în valoare inteligența românească și asigură o valorificare superioară a bogățiilor țării. Antrenați cu toate forțele în traducerea în viață a chemării partidului de a realiza cincinalul înainte de termen, oamenii muncii din județ au raportat îndeplinirea sarcinilor cincinalului trecut la producția industrială încă la 29 septembrie 1975, ceea ce le-a permis să furnizeze suplimentar pînă la sfîrșitul anului o producție de cca. 4 miliarde lei.

O însemnată creștere a producției s-a realizat și în **agricultură**, în primul rînd ca urmare a îmbunătățirii gradului de înzestrare tehnică — s-a mărit simțitor numărul de tractoare și alte mașini agricole, cantitatea de îngrășăminte chimice la ha a crescut an de an, s-au efectuat importante lucrări de hidroameliorații. La nivelul anului 1975 volumul producției agricole a fost cu cca. 350% mai mare față de 1970. Cu deosebire în județ se dezvoltă zootehnia, care furnizează mai mult de jumătate din producția globală agricolă. În vederea protejării de inundații a unor localități precum și a unor întinse suprafețe agricole, se execută importante lucrări de amenajare a rîului Mureș la Tg. Mureș și Reghin, a Tîrnavei Mari la Sighișoara și a Tîrnavei Mici la Tîrnăveni.

Dezvoltarea economică și socială a adus și pe meleagurile mureșene o îmbunătățire radicală a condițiilor

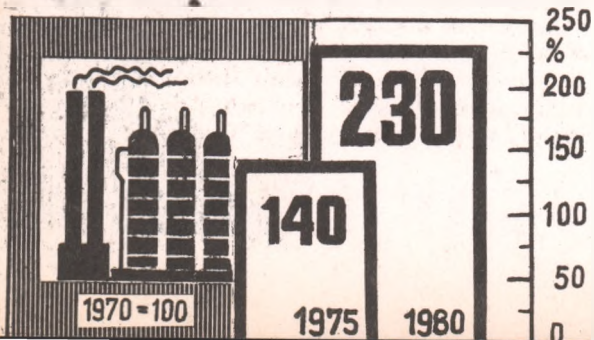
de viață și de muncă. A crescut an de an numărul persoanelor ocupate în industrie și în alte activități neagricole și, odată cu aceasta, s-au mărit veniturile din retribuție. În toate orașele județului a luat o mare amploare construcția de locuințe, numărul apartamentelor ridicate în cincinalul trecut depășind cifra de 12 000. Cultura, arta, învățămîntul și-au lărgit baza materială, cunoscînd o înflorire fără precedent.

La fel ca întregii țări, **cincinalul 1976—1980** deschide județului Mureș noi perspective de dezvoltare economico-socială. Industria, care va beneficia în continuare de însemnate investiții, își va îmbogăți zestrea tehnică prin construirea unor noi capacități de producție în ramurile construcției de mașini, chimiei, industriei ușoare și alimentare etc., dotate cu mașini, utilaje și instalații de înaltă tehnicitate. Și în agricultură sînt prevăzute măsuri care să asigure o substanțială creștere a producției agricole, prin mai judicioasa folosire a îngrășămintelor, a semînelor de înaltă productivitate, a bazei tehnico-materiale și a cadrelor. Totodată, se vor înfăptui multiple acțiuni pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii: numărul locuințelor noi se va ridica la peste 17 000, se vor da în funcțiune noi locuri în cămine și grădinițe de copii, se vor construi un spital cu 1 200 paturi, o sală de sport polivalentă, cu bazin acoperit de înot etc.

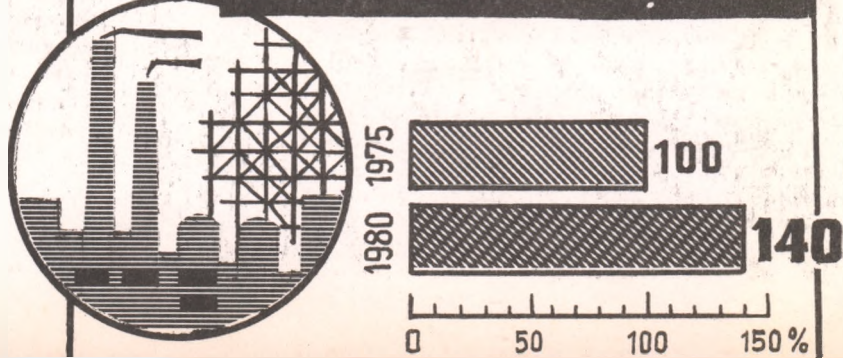
Infrățiți în muncă și în viață, locuitorii județului Mureș, români, maghiari, germani, fără deosebire de naționalitate, participă cu entuziasm la marea operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în România, își pun întreaga pricepere și hărnicie în slujba progresului multilateral al patriei noastre.

S. G.

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

VOLUMUL INVESTIȚIILOR

ACTUALITATEA NOASTRĂ ECONOMICĂ este puternic dominată în acest început de an și de cincinal, de ampla mișcare de masă consacrată realizării exemplare și depășirii sarcinilor planului pe 1976. Întrecerea socialistă pentru mai mult și mai bine a fost viguros relansată prin chemările adresate de organizații județene de partid, consilii populare, unități economice, mesaje vii ale înaltei conștiințe socialiste a maselor muncitoare. În adunările generale ale oamenilor muncii, care au loc în această perioadă, în spiritul largului democratism al societății noastre, se adoptă măsuri concrete pentru crearea tuturor condițiilor necesare realizării integrale a planului. Întregul popor, conștient de adevărul că din această întrecere avem de câștigat cu toți, că ridicarea nivelului de trai material și cultural al fiecăruia dintre noi se află într-o strinsă interdependență cu amplificarea avuției naționale, muncește cu pasiune și dăruire pentru a urca noi trepte în istorica operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Sîntem mindri de marile succese pe care le-am obținut în cincinalul recent încheiat, de progresul general al țării, dar sîntem în același timp pe deplin conștienți că drumul spre un înalt nivel de dezvoltare economică și socială cere în continuare încă multe eforturi, o intensă și unanimă mobilizare a voinței naționale. Ne aflăm acum la începutul unei noi perioade, calitativ superioare, cu obiective ambițioase, demne de idealurile unui popor care și-a făcut din înflorirea patriei țelul său suprem și a căror realizare va proiecta țara noastră pe noi culmi de progres și civilizație. În această perioadă, după cum sublinia secretarul general al partidului, trebuie să acționăm cu perseverență pentru unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii în realizarea sarcinilor de plan, pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei, pentru dezvoltarea democrației socialiste, pentru traducerea în viață a hotărîrilor adoptate de Congresul al XI-lea al partidului.

Ne-am angajat, sub conducerea clarvăzătoare a partidului, într-o aspră bătălie cu timpul, vrem să-l comprimăm, să mergem mai repede înainte, să scurtăm cît mai mult distanța care ne desparte de cei cărora împrejurări istorice favorabile le-au înlesnit atingerea unui înalt nivel de dezvoltare și să se situeze astăzi înaintea noastră. Facem în acest scop, în mod conștient, mari eforturi materiale și financiare, alocăm pentru dezvoltare aproximativ o treime din venitul național, ceea ce la nivelul anului 1976 înseamnă aproape 160 miliarde lei. Mergem repede înainte, însă nu o facem oricum. Realizăm un ritm înalt de creștere a producției materiale, dar vrem ca acesta să fie însoțit și de sporirea corespunzătoare a eficienței economice. În concepția partidului nostru mersul înainte al societății românești contemporane presupune îmbinarea organică a laturilor cantitative și calitative ale dezvoltării. Numai prin atingerea concomitentă a acestor obiective, numai prin creșterea rapidă a producției în condiții de înaltă eficiență economică se pot crea mijloacele necesare pentru accelerarea progresului nostru economic, pentru realizarea amplei program de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a maselor. Sînt obiective care plasează problemele de eficiență pe planul central al întrecerii socialiste, și a căror rezolvare necesită o abordare concretă a tuturor aspectelor de care depinde economisirea muncii sociale, soluții operative și temeinic fundamentate pentru fiecare situație în parte.

REFLECTÎND LA SCARA NAȚIONALĂ amplele preocupări existente în acest domeniu, planul pe anul în curs prevede sarcini importante în această direcție. Cu deosebire se remarcă cele care se referă la creșterea cu 8,5% a productivității muncii în industria republicană, factor pe seama căruia urmează să se realizeze de altfel peste 70% din sporul producției industriale. Deși este un ritm înalt de creștere, legea pentru adoptarea planului pe

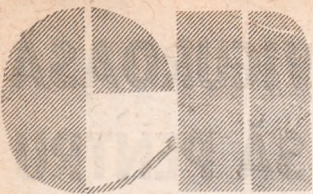
O AMPLĂ ȘI VIGUROASĂ MIȘCARE DE MASĂ PENTRU ÎNDEPLINIREA PLANULUI

1976 prevede că sarcina de creștere a productivității muncii este minimală și că titularii de plan trebuie să stabilească prin programele speciale întocmite măsuri care să asigure realizarea unor niveluri îmbunătățite la acești indicatori față de plan, acordînd atenție deosebită perfecționării organizării producției și muncii, întăririi ordinii și disciplinei, eliminării pierderilor de timp și intreruperilor nejustificate în producție. Aceeași prevedere este valabilă și pentru micșorarea costurilor de producție: ministerele, celelalte organe centrale și locale, centralele industriale, întreprinderile împreună cu Ministerul de Finanțe și băncile trebuie să instituie un regim sever de economii, de reducere a consumurilor de materii prime, materiale și ambalaje, energie, combustibil, a cheltuielilor de manoperă și a celor administrativ-gospodărești și de combatere a oricărei forme de risipă. Atenția acordată acestor probleme trebuie să fie cu atît mai mare cu cît reducerea costurilor de producție și în primul rînd a cheltuielilor materiale constituie calea principală de sporire a eficienței întregii activități.

Astăzi, mai mult decît în trecut, creșterea eficienței economice este concepută ca rezultat nemijlocit al unui spor de inteligență tehnică. Ne aflăm în cincinalul revoluției tehnico-științifice, în care trebuie să acționăm cu toată fermitatea pentru afirmarea în toate domeniile vieții economico-sociale a tot ceea ce au mai bun știința și tehnica. Concomitent cu consolidarea și perfecționarea bazei tehnice a producției, în anii construcției socialiste s-au format noi generații de cercetători, care au ridicat pe noi culmi știința românească, în timp ce cultura tehnică a pătruns larg în rîndul maselor muncitoare. Pe temelia condițiilor create, a pozițiilor cîștigate, inteligența românească este chemată să investigheze noi domenii, dintre cele mai înaintate ale științei, să-și sporească contribuția la înzestrarea economiei naționale cu tehnica modernă, la înflorirea multilaterală a patriei. Este un teren pe care inițiativa, spiritul creator național se pot manifesta plener.

TIMPUL A MARCAT SCURGEREA A TREI SĂPTĂMÎNI de la începutul anului. În contul acestui nou an și cincinal, a cărui cronică o făuresc zi de zi, prin truda lor, milioanele de oameni ai muncii, au fost consemnate deja realizări remarcabile. Uriașul angrenaj al economiei naționale funcționează din plin, numeroase fiind întreprinderile care au obținut producții de vîrf. Poporul nostru își manifestă astfel hotărîrea de a îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile planului pe 1976, își exprimă adevărată totală și unanimă față de chemarea secretarului general al partidului făcută de la înalta tribună a Marii Adunări Naționale: „Stă în puterile eroicei noastre clase muncitoare, ale țărănimii și intelectualității, ale întregului popor, ca prin muncă plină de abnegație, prin forța minții și brațelor tuturor, să obținem noi și tot mai mari succese în sporirea avuției naționale, în înflorirea civilizației socialiste, în satisfacerea tot mai deplină a cerințelor de viață ale întregii noastre națiuni. Fără îndoială că harnicii constructori ai socialismului din patria noastră nu vor precupeți nimic pentru realizarea în cele mai bune condiții a prevederilor planului pe 1976 — primul an al noului cincinal — pentru înfăptuirea tuturor obiectivelor Programului partidului, a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea“.

Stere GIOGA

Un „barometru“ al calității muncii : îndeplinirea planului

CHEMARILE LA INTRECERE pentru realizarea exemplară și depășirea sarcinilor de plan ale primului an al cincinalului revoluției științifice și tehnice s-au făcut auzite și au avut un puternic ecou în toate colțurile țării. Există, desigur, un interes de masă pentru ca, deoparte de a rămâne doar simple producții suplimentare „pe hârtie”, angajamentele asumate să fie și corespunzător materializate la fiecare loc de muncă. În scopul evidențierii și analizei aspectelor complexe pe care le implică desfășurarea în bune condițiuni a acestui proces încă din primele zile ale anului, **RĂVISTA ECONOMICĂ** a efectuat un sondaj în cadrul unor întreprinderi care și-au asumat angajamente importante în cadrul chemărilor la întrecere pentru realizarea planului pe 1976.

1 Care au fost realizările obținute față de sarcinile de plan pe primele două decade ale lunii ianuarie ?

● **Întreprinderea de utilaj chimic „GRIVITA ROȘIE”**—București (care a lansat chemarea la întrecere pentru toate întreprinderile din industria constructoare de mașini) reprezintă un producător apreciat — pe plan național și internațional — de coloane cu talere, coloane de sinteză, preîncălzitoare, recipienti, cementatoare, peletizoare și multe altele. Pe primele două decade, planul producției globale a fost realizat în proporție de 101,1% „iar cel al producției marfă în proporție de 101,5%”. Rezultate bune s-au obținut în desfășurarea unei activități productive ritmice la toate sortimentele pe care le realizează întreprinderea. Aceasta a favorizat onorarea corespunzătoare a obligațiilor față de partenerii interni și externi.

● **Întreprinderea textilă „DACIA”**—București (care a lansat chemarea la întrecere pentru toate întreprinderile din cadrul M.I.U.), unitate producătoare de fire și țesături tip bumbac pentru lenjerie, impermeabile, cămăși, rochii imprimate ș.a. a obținut, de asemenea, în primele 20 de zile ale lunii ianuarie, realizări bune (producția globală — 101,3% ; producția marfă — 101,5%). Materializate în obținerea peste plan a unor produse cu valoare tot mai ridicată. Respectarea planului fizic, îndeplinirea integrală a sortimentății prevăzute a permis o satisfacere în bune condițiuni a cerințelor beneficiarilor.

2 Care au fost acțiunile prioritare întreprinse în vederea creării condițiilor pentru realizarea angajamentelor asumate pe întreg anul 1976 ?

● **Institutul de proiectare tehnologică de secții și uzine metalurgice** (care a adresat chemarea la întrecere către toate institutele de proiectare) are ca specific „de producție” existența unor cicluri mai îndelungate de proiectare, lată de ce nivelul unor realizări cifrice, pentru perioada a două decade, este mai greu de urmărit. Aceasta nu înseamnă însă că încă din primele zile ale acestui an nu s-a depus un efort deosebit pentru asigurarea unei ritmicități corespunzătoare în dozarea eforturilor, pentru sporirea nivelului calitativ al întregii munci de proiectare.

Sporirea capacității de proiectare și reducerea duratei de elaborare a proiectelor pentru asigurarea documentațiilor de execuție pentru obiectivele prevăzute în planul de investiții pe 1977 a reprezentat o principală direcție de mobilizare a eforturilor. Pe baza analizei programului privind elaborarea STE-urilor pentru obiective ale căror lucrări urmează să înceapă în 1977, s-au luat măsuri ca documenta-

ția necesară (la nivel de STE) pentru astfel de capacități să fie predată eșalonat în lunile ianuarie, februarie, martie a.c. **Întărirea asistenței tehnice acordată de către proiectant pe șantiere, la montajul instalațiilor tehnologice**, a reprezentat o altă caracteristică importantă a activității institutului în prima lună a acestui an.

S-a acționat pe o multitudine de planuri și în vederea **elaborării de studii tehnico-economice care promovează soluții tehnologice avansate, eficiente**, ce asigură reducerea suprafețelor de teren pentru amplasamentul obiectivelor, valorificarea superioară a materiilor prime indigene și a inteligenței proprii, reducerea consumurilor de combustibil și energie etc. Pe baza continuării pregătirilor intense desfășurate în luna ianuarie vor fi predate întreprinderilor constructoare de mașini, până la sfârșitul trimestrului I, proiecte pentru minimum 3000 tone de utilaje tehnologice, depășindu-se cu circa 20% angajamentele asumate prin contractele încheiate cu beneficiarii pentru această perioadă.

● **Întreprinderea de utilaj chimic „GRIVITA ROȘIE”** a fost centrul de desfășurare a unor acțiuni intense, desfășurate pe multiple planuri. Astfel, în obținerea sporurilor de producție și de productivitate înregistrate în aceste prime săptămâni ale anului o contribuție aparte au adus-o **utilajele și dispozitivele de mecanizare realizate prin autoutilare**. Printre ele se numără și instalația de sudat automat funduri de recipienti din petale, dispozitivul cu tijă glisantă pentru sudarea recipientilor la interior și exterior, cel pentru asamblarea viroloanelor cap la cap și a fundurilor de virole etc. Aceste dispozitive asigură o creștere a productivității muncii de 25%. **Folosirea mai bună a suprafețelor, utilajelor din dotare, precum și a materiei prime reprezintă un alt „punct forte” al angajamentului acestui colectiv**. Pentru atingerea unui indice de utilizare a mașinilor-unelte de bază de 90% (față de 85% planificat) s-a acționat energetic pentru scurtarea duratei de reparare a mașinilor, prin perfecționarea organizării activității de reparații și asigurarea pieselor de schimb necesare. În fine, o activitate complexă se desfășoară pentru **innoirea și modernizarea producției**. Pregătirile intense efectuate, acțiunile întreprinse în ianuarie vor permite ca până la sfârșitul acestui an ponderea noilor utilaje tehnologice să crească cu 30% față de sarcina planificată și să ajungă la 80% în totalul producției marfă.

● **Întreprinderea textilă „DACIA”** poate adăuga la palmaresul acțiunilor de succes inițiate și pe aceea de a face din anul 1976 „anul calității”. În această direcție,

au fost luate măsuri pentru perfecționarea tehnologiilor pe fiecare secție și fază de producție, în paralel cu întărirea activității controlului tehnic de calitate la fiecare loc de muncă. Chiar de la începutul anului funcționalitatea și calitatea produselor s-a situat la cote înalte, prin realizarea unor țusee pentru țesături care să le confere o rezistență mai mare la spălare, o stabilitate îndelungată la confecții, precum și a unor variante de desen și culoare pe regiuni geografice și vârste.

3 Ce aspecte deosebite trebuie evidențiate pentru ca angajamentul să fie realizat integral, în condiții de eficiență sporită ?

● **În cadrul Institutului de proiectare tehnologică de secții și uzine metalurgice au fost semnalate următoarele probleme:** a) apare necesar ca subproiectanții (din cadrul M.T.Tc., M.E.E. etc.) ce elaborează proiecte pentru lucrări conexe și colaterale la diferite obiective industriale să desfășoare o activitate mai energică pentru predarea documentației ce le aparține la termene corelate cu termenul de predare al STE-ului pentru lucrările de bază ; b) se impune o grabire a elaborării (în cadrul I.C.P.E.T.) a proiectelor de execuție și a omologării diverselor tipuri de cazane pe cărbune pentru echiparea consumatorilor mici (de 5, 10 și 15 t abur/oră). Vor putea fi în acest fel mai operativ realizate importante economii de combustibil lichid și gazos.

● **La întreprinderea de utilaj chimic „GRIVITA ROȘIE”** : a) îmbunătățirea funcționării mecanismului aprovizionării tehnico-materiale. În luna ianuarie a.c. repartițiile pentru anul 1976 la principalele materii prime și materiale erau primite în întreprindere în proporții de 90% la tablă, 60% la profile și 50% la țevă. Aceasta a făcut ca în aceeași lună proporția de contractare a materiilor prime cu furnizorii interni pentru 1976 să fie încheiată doar în proporție de 56%, din care pentru semestrul I — 96% ; b) uneori, repartițiile primite s-au situat sub necesarul real (la rulmenți 210 t — cereri ; repartiții — 50 tone sau la țevă 800 t — cereri ; repartiții — 538 tone) ; c) eliminarea operativă a restanțelor în livrări ale unor furnizori de materii prime și materiale (C.S. Galați, întreprinderea „Progresul” — Brăila) ; d) înlăturarea restanțelor în livrare ale unor parteneri de cooperare industrială. Este vorba de piesele forjate ce trebuiau livrate de întreprinderea mecanică de utilaj greu București și întreprinderea „Progresul” — Brăila. De asemenea, un ajutor mai susținut și operativ este solicitat din partea I.M.G.B., în efectuarea unor tratamente termice și a unor prelucrări mecanice.

Aplicarea în practică a măsurilor semnalate, precum și generalizarea experienței bune acumulate reprezintă modalități necesare de materializare în termen a angajamentelor asumate, favorizând ocuparea unui loc fruntaș în întrecerea socialistă.

Bogdan PĂDURE

PROMOVAREA LARGĂ A TEHNICII ÎNAINȚATE

Trandafir COCIRLA

prim secretar al Comitetului județean
Caras-Severin al P.C.R.

PORNIND de la înțelegerea profundelor și multiplelor implicații pe care le are revoluția tehnico-științifică contemporană asupra dezvoltării întregii activități economice și sociale, partidul nostru militează consecvent pentru investigarea, preluarea și introducerea operativă în producție a tot ceea ce este nou și valoros. O asemenea atitudine militantă față de tehnica nouă izvorăște din înțelegerea însemnătății și acțiunii funcției de bază a științei, ca forță de producție. Spre o asemenea înțelegere a fenomenului, a necesității creării condițiilor materiale promovării noului autentic în practica industrială ne îndeamnă secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu cînd, în Raportul prezentat la Congresul al XI-lea, sublinia: „este necesar ca cincinalul viitor să devină cincinalul revoluției tehnico-științifice, al afirmării largi a cuceririlor celor mai înaintate ale cunoașterii în toate ramurile și sectoarele industriei românești”.

Accent pe laturile calitative ale creșterii economice

INTEGRÎNDU-SE în vastul proces de dezvoltare a întregii țări, județul Caras-Severin va cunoaște în cincinalul 1976—1980 ritmuri înalte în dezvoltarea economică și, în special, în cea industrială: în 1980 se va realiza o producție industrială de două ori mai mare decît în 1975. Dublarea producției în decurs de numai cinci ani ilustrează pregnant ritmul înalt pe care urmează să-l atingă. Astfel, dacă în 1975 s-a realizat pe județ o producție cu circa 13,2% mai mare față de 1974, în primul an al actualului cincinal creșterea va fi de circa 21%. Elementul nou, semnificativ, îl constituie însă faptul că în cincinalul 1976—1980 se vor accentua laturile calitative ale creșterii economice. Astfel, în timp ce nivelul productivității muncii va spori mai rapid decît cel al producției, volumul materiilor prime și materialelor atribuite nu va crește proporțional cu volumul producției, aceasta datorită adîncirii gradului lor de prelucrare, diminuării permanente a pierderilor tehnologice.

Înfăptuirea unor asemenea cerințe majore, hotărîtoare pentru ridicarea eficienței întregii activități economice, impune ca o necesitate stringentă identificarea și valorificarea cit mai deplină a rezervelor de care dispun întreprinderile. Iată, de ce, la nivelul fiecărei unități, sub conducerea organizațiilor de partid și cu consultarea largă a specialiștilor, au fost examinați cu mult spirit de răspundere factorii care pot contribui la folosirea integrală a potențialului tehnic și uman de care dispun, condițiile care se cer create pentru valorificarea acestora. Toate elementele și propunerile valoroase au fost incluse în programul de măsuri pentru perioada 1976—1980, program care urmărește, în principal, promovarea largă a cuceririlor tehnico-științifice contemporane, atît prin însușirea celor mai noi procedee tehnice și tehnologice, cît și prin organizarea superioară a producției și a muncii.

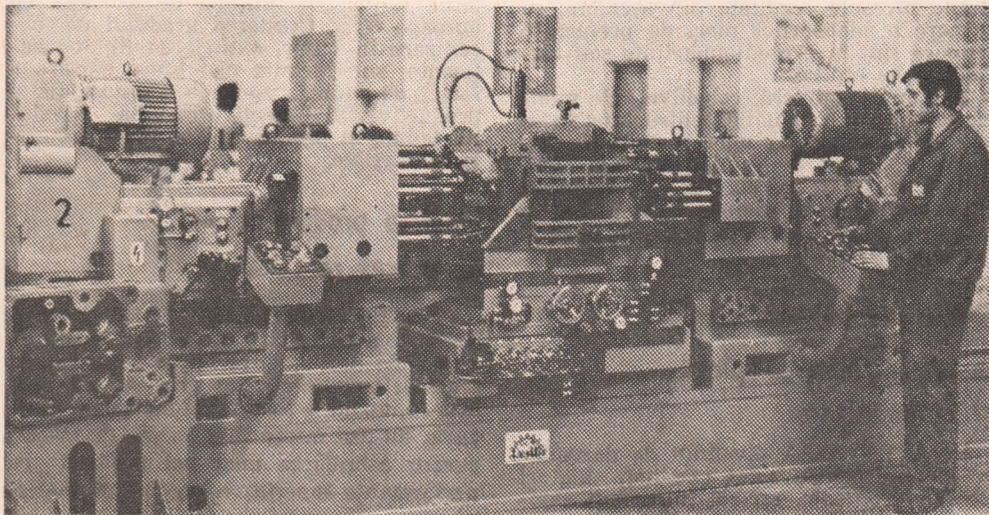
Pentru județul Caras-Severin introducerea rapidă în practica industrială a tot ceea ce este nou pe planul tehnicii și tehnologiei poate fi apreciată ca o necesitate de maximă stringență, drept elementul principal în procesul valorificării de-

pline și superioare a zăcămintelor carbonifere și de minerale utile, de înnoire și modernizare a produselor executate.

Actualmente unitățile industriale din județ, dispun de un număr mare de cadre cu pregătire superioară, tehnică și economică, capabile nu numai să stăpînească noile cuceriri ale științei și tehnicii, dar să le și îmbogățească cu noi și valoroase creații proprii. Totodată, în liceele de specialitate, în școlile post liceale și profesionale continuă să se pregătească muncitorii și cadre medii, pentru a deveni buni cunoscători ai complicatelor procese tehnologice. Din punct de vedere al dotării tehnice, evidențiem faptul că unitățile industriale nou construite sint înzestrate cu utilaje, mașini și instalații moderne, iar întreprinderile tradiționale — modernizate și reutilate. Majoritatea proceselor de transformare a materiilor prime în produse finite sint organizate pe baza unor tehnologii ce se afirmă în practica mondială, fapt ce se concretizează într-o economie înaltă. Putem spune, asadar, că dispunem de condiții optime pentru promovarea, în continuare, a progresului tehnic, succesele viitoare fiind în bună parte legate de activitatea politico-organizatorică desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru mobilizarea tuturor oamenilor muncii, la aplicarea cunoștințelor acumulate, a noilor cuceriri tehnico-științifice. Cum aceste sarcini nu se pot îndeplini peste noapte, Comitetul județean de partid militează pentru promovarea permanentă a metodelor înaintate de muncă, insistînd pe cunoașterea temeinică a fenomenelor și proceselor care au loc, pe selecționarea problemelor prioritare, cu implicații asupra unei largi sfere de activități. Examinarea sistematică a principalelor aspecte legate de dezvoltarea cercetării uzinale, aplicarea într-un termen scurt a soluțiilor originale, introducerea în practică a unor tehnologii moderne, de pildă, ne-a ajutat să orientăm activitatea organizațiilor de partid, a comitetelor oamenilor muncii spre direcțiile hotărîtoare legate de scurtarea termenelor de asimilare a noilor produse, reducerea simțitoare a importurilor, prin realizarea, cu forțe proprii, a unor mașini și utilaje complexe, prin sporirea gradului de folosire a bazei tehnice din dotare.

Modernizarea utilajelor și tehnologiilor de execuție

UNA DIN TRĂSĂTURILE ESENȚIALE ale dezvoltării industriei în județul Caras-Severin rămîne și în viitor intensificarea activității de modernizare a utilajelor și a tehnologiilor de execuție. Aceasta, mai ales, în ramurile constructoare de mașini, metalurgică și minieră. În fiecare unitate cu asemenea specific există, de acum, pregătite programe de lucru, detaliate pe sectoare și faze de realizare. Siderurgistii din Reșița, de pildă, și-au orientat activitatea spre modernizarea laminorului de bandaje, introducerea utilizării oxigenului ca intensificator la elaborarea fontei și oțelului, extinderea barbotării cu argon a

Agregat multiax pentru prelucrarea chiulasei la motorul Diesel

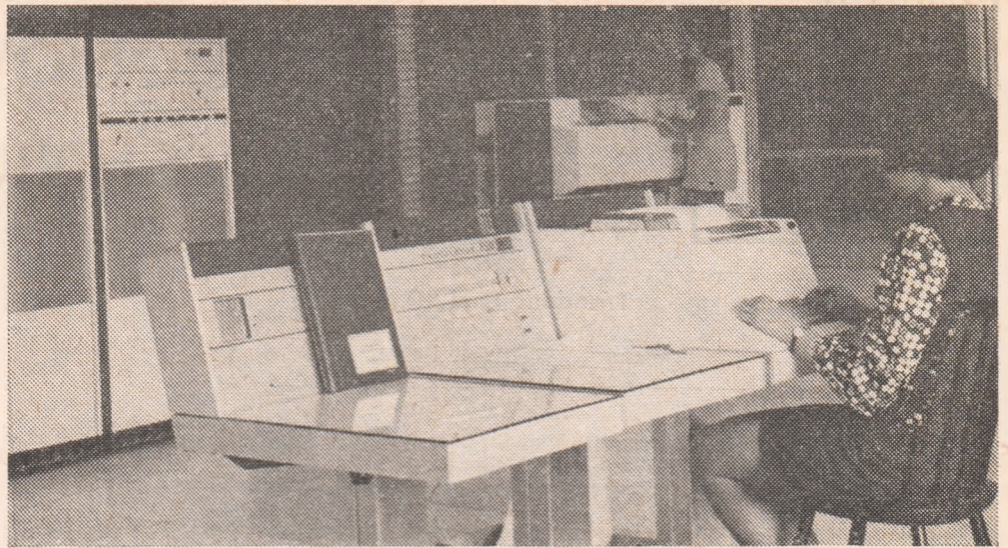
oțelurilor prețioase etc., toate cu influențe din cele mai favorabile asupra sporirii cantitative și calitative a producției, în condiții de înaltă eficiență economică. Numai prin extinderea introducerii oxigenului la toate furnalele, precum și la cup-toarele Martin, se va obține cu 20% mai multă fontă și oțel. De asemenea, în acest nou cincinal, la Întreprinderea siderurgică din Oțelul Roșu se va introduce turnarea continuă, un procedeu modern, care contribuie substanțial la mărirea gradului de scoatere a metalului dintr-o șarje elaborată.

Programele noastre de viitor au la bază experiența și succesele dobândite până acum. Bunăoară, în anii cincinalului pe care l-am încheiat, în industria județului a luat o mare extindere **acțiunea de auto-utilare**. La Întreprinderea de construcții de mașini din Reșița, unde s-a format un colectiv puternic de concepție, ca urmare a unei activități fecunde de creație, pe un mare număr din mașinile agregate care sînt folosite la producția de motoare Diesel sau turbine, se poate citi marca de fabricație I.C.M.R., deși ele nu au făcut niciodată parte din profilul unității respective. Realizarea lor prin autoutilare a reprezentat nu numai economii de fonduri valutare, ci și o sporire a eficienței economice a operației respective. Așa, spre exemplu, este agregatul multi-ax (46 operații simultane) pentru prelucrarea chiu-lasei (găuriri și alezări) la motorul Diesel pentru locomotivele Diesel-electrice de 2300 CP. Cu procesul tehnologic inițial, timpul de prelucrare a unei chiu-lase era de 6 ore, în timp ce pe această mașină-agregat timpul necesar prelucrării este de numai 40 minute. Prin executarea acestei mașini în țară s-a realizat o economie de 2.000.000 lei valută.

Rezultate bune obțin și celelalte unități constructoare de mașini, precum și cele siderurgice și miniere. Ca urmare, numai în 1975 au fost realizate zeci de utilaje, din care o bună parte trebuiau importate, valoarea autoutilajelor realizate cifrindu-se la peste 20 milioane lei.

Cerința **creșterii**, în continuare, în ritm înalt, a **eficienței economice** a determinat și determină o reexaminare atentă a procedurilor tehnologice aplicate, militîndu-se consecvent pentru extinderea acelor care asigură reducerea duratelor de realizare a unui produs, precum și valorificarea mai bună a materiilor prime și a materialelor. Pentru 1976, specialiștii din sectorul de prelucrare la cald de la I.C.M.R. și-au propus să introducă **30 de procedee tehnologice noi**, care să permită, pe de o parte, o reducere substanțială a volumului manoperei, iar pe de altă parte, diminuarea substanțială a consumului de materiale deficitare. În sectorul prelucrării la rece se urmărește, de asemenea, găsirea unor soluții care elimină prelucrările complicate. În sectorul siderurgic, specialiștii din serviciile de concepție au urmărit asimilarea unor tehnologii de elaborare și laminare a oțelului pentru autoturisme, camioane și tractoare, precum și perfecționarea celor actuale, în așa fel încît să crească gradul de scoatere a laminatelor dintr-o tonă de oțel lingou. Măsurile aplicate pînă acum au permis să mărim această proporție la 78,6%, urmînd ca, pînă la 1980, să ajungem la cel puțin 80%.

Promovarea tehnologiilor moderne presupune și o preocupare constantă pentru **transformarea laboratoarelor uzinale din unități de determinare a unor analize cerute de activitatea curentă, în micro-centre de cercetare, unde să se verifice justetea unor calcule**. De aceea, în întreprin-

Aspect din sala de comandă a calculatorului electronic, cu care este dotat Combinatul siderurgic Reșița

deri s-au format grupe de cercetare complexe, cuprinzînd și lucrători din laboratoarele. Fiecare unitate și-a întocmit programe de lucru pentru perioada 1976—1980, selecționînd problemele care pot fi rezolvate pe plan local, precum și cele care se vor realiza în colaborare cu unitățile de cercetare și de învățămînt superior.

O altă problemă majoră care preocupă azi toate colectivele este **reducerea consumurilor specifice și înlocuirea unor materiale deficitare** — sarcină deosebită pusă de Congresul al XI-lea al partidului în vederea diminuării cheltuielilor de producție, a sporirii beneficiilor. O experiență valoroasă a fost acumulată în acest sens la Combinatul siderurgic Reșița unde, în anii cincinalului 1971—1975, ponderea cărbunelui din import la fabricarea coșului a scăzut de la 37% în 1971 la 26% în 1975. Datorită măsurilor luate la furnale pentru ridicarea presiunii la 0,8—0,9 atm., utilizării gazului metan și creșterii temperaturii aerului insuflat la 1100° C, consumul de cocs pe tona de fontă a scăzut an de an, fiind în prezent cu peste 40 de kg mai mic decît cel din anul 1971.

Măsuri ferme au fost întreprinse și în alte întreprinderi, urmînd ca în anii ce urmează să se acționeze mai sistematic pentru **mărirea coeficientului de utilizare a metalului**. În acest scop se urmărește creșterea ponderii pieselor matrițate și turnate în cochile, pentru a se evita pierderile inerente rezultate din așchiere, ca urmare a adăsurilor mari de prelucrare cu care sînt în prezent matrițate sau turnate unele repere.

În ramura minieră, colectivele de muncă acționează sistematic pentru introducerea și generalizarea unor metode de exploatare de mare randament. La I.M. Anina se folosește cu succes surparea în abataje scurte, metodă care a dus la creșterea productivității fizice în abataje cu 4 tone pe post.

De la mecanizarea simplă la mecanizarea complexă și automatizare

ÎN ATINGEREA nivelului de dezvoltare stabilit pentru acest cincinal, alături de alte elemente, un rol important revine **mecanizării și automatizării** — ca fac-

tori de bază pentru creșterea productivității muncii. Măsurile inițiate în ultimii ani pentru eliminarea operațiilor executate manual au demonstrat necesitatea continuării eforturilor pe această linie. În principal, se acționează pe linia mecanizării lucrărilor cu volum mare de muncă (încărcarea și descărcarea materiilor prime și materialelor, transportarea acestora prin containerizare sau paletizare). Experiența acumulată la oțelăriile din Reșița și Oțelul Roșu privind transportul paletizat al cărămizilor refractare demonstrează cu pregnanță eficiența economică a investițiilor în acest domeniu.

Un alt sector în care extinderea mecanizării se soldează cu rezultate economice din cele mai bune este cel al prelucrărilor la cald — forja și turnătoriile. Studiile inițiate de specialiști au condus la perfecționarea multor tehnologii, mărind ponderea pieselor formate pe liniile mecanizate sau prin matrițare. Dar, aici sînt încă însemnate rezerve de creștere a randamentului prin ridicarea gradului de mecanizare a muncii. Mari posibilități în această direcție sînt evidente și în ramura construcțiilor, mai ales la execuția lucrărilor de fundații. Cu ajutorul unor instalații realizate cu forțe proprii, Întreprinderea județeană de construcții-montaj a extins execuția fundațiilor de piloți. Azi, fundațiile unor construcții sociale, blocuri de patru nivele, se execută în bună parte după o asemenea tehnologie, fapt ce s-a soldat cu scurțarea termenelor inițiale de execuție cu aproape 30%. Creșterea gradului de mecanizare în viitor, extinderea liniilor automate, vor permite mai bună folosire a forței de muncă, sporirea substanțială a productivității muncii, ridicarea nivelului tehnic al producției din toate ramurile industriale.

Înnoirea produselor — un proces continuu

PORNIND DE LA ÎNTELEGEREA PROFUNDĂ a necesității că o bună parte din sporul de producție prevăzut pentru acest cincinal trebuie obținut prin valorificarea mai rațională a resurselor materiale existente, au fost întreprinse o serie de măsuri pentru **asimilarea unor noi produse cu performanțe superioare, precum și modernizarea celor existente**. Examinînd modul

În care s-a desfășurat acest proces în perioada ultimilor 5 ani reținem că în întreprinderile din județul Caraș-Severin au fost asimilate mai bine de 150 de produse noi, necesare dotării și modernizării ramurilor de bază ale economiei naționale. În unitățile siderurgice s-a urmărit mărirea ponderii oțelurilor aliate și de calitate, venind în întâmpinarea solicitărilor industriei constructoare de mașini de a asigura o gamă variată de sorto-tipo-dimensiuni de laminate, cerință pe deplin justificată întrucât permite reducerea cheltuielilor materiale de producție prin micșorarea pierderilor tehnologice în construcția de mașini.

Dar, așa cum s-a desprins dintr-o analiză recentă a biroului Comitetului județean de partid, încă **nu putem fi mulțumiți de ritmul în care se desfășoară asimilarea noilor produse**, mai ales în faza de finalizare și omologare a prototipurilor. Uneori rămănerile în urmă s-au datorat și se datorează ușurinței cu care se aprobă decalarea unor termene sau chiar scoaterea din planul tehnic a sarcinilor nerezolvate. Rămâne, deci, ca o îndatorire a fiecărui colectiv de întreprindere să urmărească cu toată răspunderea asigurarea tuturor condițiilor tehnico-materiale necesare respectării întocmai a prevederilor cuprinse în planul tehnic.

În legătură cu **extinderea utilizării unor materiale noi** se ridică însă unele probleme economico-financiare, în sensul că **materialele recent asimilate sînt mai costisitoare, încercînd cheltuielile de producție**. Așa, bunăoară, este mult mai rațional să folosești laminate livrate la dimensiuni fixe sau la multiplii lor. Întrucât pentru asemenea profile se porcepe însă un preț mai mare, unitățile constructoare de mașini nu le solicită, neavînd prevăzut în planul financiar aceste costuri. Și atunci, se produc pierderi mari de metal, datorită deșeurilor și capetelor rezultate de la debitare. **Pentru a stimula accelerarea proceselor de innoire a produselor ar fi util să se studieze posibilitatea ca o parte din beneficiul obținut suplimentar, ca urmare a introducerii unui produs nou de înalt nivel tehnic, să revină unității**, putînd fi folosit pentru stimularea celor care au participat nemijlocit la scurtarea perioadei de asimilare, la îndeplinirea anumitor programe de dezvoltare socială prevăzute în contractele colective de muncă.

Întrucît în acest cincinal va trebui să grăbim ritmul de innoire a gamei sortimentale — unele unități își vor schimba aproape total profilul — în majoritatea întreprinderilor au fost demarate, lucrările de cercetare și experimentare. A fost demarat, de pildă, programul de asimilare a turbinelor Francis, și a altor tipuri, necesare la hidrocentralele aflate în execuție pe rîurile interioare ale țării. Un amplu program de lucru există și pentru modernizarea fabricației de motoare Diesel — urmează să intre în producția de serie motoarele din noua familie, acoperind puteri de la 1 000—4 500 cai putere, precum și motoarele navale de tip semirapid și lent. Asimilarea acestor produse va contribui la reducerea consumului de metal (un motor Diesel din noul tip are o greutate specifică de două ori mai redusă decît vechiul tip) și manoperă la executant, precum și de combustibil și ulei la beneficiar, asigurîndu-se astfel

creșterea competitivității produsului și o lărgire a exportului de motoare Diesel sau de agregate care folosesc aceste motoare.

Preocupări multiple pentru organizarea superioară a producției

ÎN ARIA PREOCUPĂRILOR organizațiilor de partid, a comitetelor oamenilor muncii un loc central îl ocupă **organizarea superioară a producției și a muncii**, prin reorganizarea unor fluxuri tehnologice, amplasarea judicioasă a mașinilor, atragerea în circuitul productiv a unor spații care aveau altă destinație. Acțiuni hotărîte s-au întreprins și în direcția folosirii mai depline a mașinilor și instalațiilor, prin îmbunătățirea coeficientului de schimburi, creșterea siguranței în exploatare și reducerea duratei întreprinderilor pentru reparații, prin îmbunătățirea calității acestora și întreținerea corespunzătoare, a utilajelor de către muncitorii care-i deserveșc. Concomitent, s-au luat măsuri pentru promovarea metodelor științifice de conducere. Astfel, se extinde utilizarea calculatoarelor electronice în conducerea activității economice, în optimizarea unor procese tehnologice, în programarea operativă a producției, se promovează o politică științifică de personal: la orientarea și selectarea forței de muncă, a cadrelor, se ține seama de rezultatele furnizate de laboratoarele de psiho-sociologie, se fac numeroase studii socio-profesionale, de ergonomie, precum și cercetări sociologice privind relațiile umane în microgrupuri. Totodată, au fost stabilite măsuri pentru ridicarea nivelului de pregătire profesională a muncitorilor și cadrelor de conducere, prin organizarea de cursuri de reciclare a întregului personal.

Perfecționarea conducerii și organizării producției au determinat îmbunătățirea gradului de folosire a capacităților și spațiilor de producție — în cincinalul 1971—1975 crescînd indicii de utilizare intensivi și extensivi, precum și randamentele în abataje. Apreciem însă că în acest domeniu avem încă mari rezerve sau, mai corect spus, nu s-a reușit să se valorifice pe deplin, întregul potențial disponibil. Tocmai de aceea, se acționează în prezent hotărît pentru eliminarea cauzelor care determină unele neajunsuri în folosirea timpului de lucru, urmărind, în principal, defalcarea corespunzătoare a planului de producție pe trimestre, luni și decade, aprovizionarea ritmică cu materii prime, combustibil și materiale, asigurarea unui transport operativ al mărfurilor.

Condițiile create pentru introducerea tehnicii noi în practica industrială, experiența acumulată de diversele unități constituie rezerve potențiale pentru îndeplinirea mărețelor sarcini ce revin economiei județului în acest nou cincinal. În același timp, ne îndeamnă să milităm mai consecvent pentru promovarea progresului tehnic, manifestînd o atitudine receptivă față de creația originală, urmărind în permanență valorificarea operativă a cercetărilor și studiilor întreprinse, a forței creatoare a oamenilor muncii.

DIN CRONICA ÎNTRECERII

PRODUSE PESTE PLAN

● **Siderurgiștii Combinatului din Hunedoara**, care au lansat chemarea la întrecere pe acest an către toate colectivele de muncă din industria metalurgică a țării, înregistrează zilnic importante succese în activitatea productivă pe care o desfășoară pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan și a angajamentelor asumate. Topitorii de la cuptoarele Martin și electrice, de pildă, au elaborat și furnizat laminatelor de la 1 la 16 ianuarie a.c. 5 000 tone de oțel peste prevederile de plan.

● Pină la jumătatea lunii ianuarie, **colectivele Electrocentralelor de la Iernut, Fintinele și Tirnăveni** — unități care furnizează peste 15% din întreaga producție de energie electrică a țării, au pulsă în Sistemul energetic național 250 milioane kWh energie electrică, cu 3 milioane mai mult decît prevederile de plan.

● **Chimiștii Combinatului Ișalnița**, autori ai chemării la întrecere socialistă adresată tuturor unităților de profil din țară, au realizat în plus, în prima jumătate a lunii ianuarie, o cantitate de îngrășăminte azotoase cu care se pot fertiliza 15 000 hectare, valoarea producției suplimentare ridicîndu-se la 3 000 000 lei.

● În prima jumătate a lunii ianuarie muncitorii, inginerii și tehnicienii **Combinatului de prelucrare a lemnului din Pitești** au realizat o producție marfă suplimentară evaluată la peste 500 000 lei, concretizată în fabricarea, peste prevederile de plan la zi, a 110 mc cherestea, 50 tone P.F.L., 1 000 mp uși-ferestre, precum și a altor însemnate cantități de produse destinate economiei naționale și beneficiarilor externi.

● La **Întreprinderea de rulmenți din Birlad** au fost lansate în producție tehnologiile pentru fabricarea a trei noi sortimente de rulmenți, utilizați în construcția de locomotive Diesel. Paralel s-a început construcția unor mașini speciale de strunjit, frezat și rectificat, care vor fi realizate prin autototare, pe baza cercetărilor efectuate de specialiștii întreprinderii.

● Colectivele unităților **Întreprinderii județene de industrie locală Argeș** au realizat, în prima jumătate a lunii ianuarie, o producție globală de 900 000 lei peste sarcinile de plan, concretizată în mobilă, produse chimice, confecții din textile și alte bunuri de larg consum.

PERFECȚIONAREA TEHNICII

● În perioada ce s-a scurs de la începutul anului, la Combinatul de articole tehnice din cauciuc de la Pitești au fost introduse în fabricația de serie 110 noi repere componente ale autoturismelor de oraș și de teren, autocamionelor și autobuzelor, care pină acum se importau. Economii valutare ce vor fi realizate pe această cale de către colectivul întreprinderii piteștene se vor ridica anual la 2 milioane lei.

● La cabinetul tehnic al **Întreprinderii de autocamioane din Brașov** au fost înregistrate — de la începutul anului — 10 propuneri de inovații. Una din acestea vizează perfecționarea unui dispozitiv de încercare a rezistenței la presiune a chiulasei autocamionului Roman. Se apreciază că prin aplicarea ei se va obține o îmbunătățire a calității pieselor, asigurîndu-se, totodată, mecanizarea operației.

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONGRESULUI CONSILIILOR POPULARE

CA O ETAPĂ IMPORTANTĂ în pregătirea Congresului Consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare, în întreaga țară se desfășoară Conferințele județene ale consiliilor populare. Expresie a adâncirii democrației noastre socialiste, foruri de conducere a activității organelor locale ale puterii de stat, reunind mii de aleși ai maselor de cetățeni, Conferințele județene ale consiliilor populare analizează și dezbate cu înaltă responsabilitate, în lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., căile de soluționare optimă a unor probleme de cea mai mare însemnătate privind întreaga dezvoltare economico-socială a țării, a județelor, a tuturor localităților în noul cincinal și într-o perspectivă mai îndelungată.

Prin importanța deosebită a problemelor abordate, prin amploarea participării la dezbateri, Conferințele județene ale consiliilor populare constituie o puternică manifestare a rolului activ al maselor populare în conducerea societății, a democratismului ce caracterizează întreaga noastră viață politică, economică și socială, o reflectare a creșterii conștiinței cetățenești și spiritului de responsabilitate civică. La lucrările Conferințelor, alături de deputații Consiliilor populare județene, municipale, orașenești și comunale, sunt prezenți numeroși invitați — membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, deputați în Marea Adunare Națională, reprezentanți ai unor instituții centrale și organizații obștești, cadre de conducere din între-

prinderi, șantiere, unități agricole, militari, precum și din unitățile de cercetare și cultură.

În județele țării unde au avut loc asemenea conferințe, reprezentanții obștilor, investiți cu votul cetățenilor, și-au manifestat din plin spiritul de inițiativă și responsabilitate, prin numeroase propuneri privind mobilizarea mai activă și valorificarea eficientă a tuturor resurselor locale — materiale și umane, — sporirea și diversificarea largă a producției, realizarea investițiilor, sistematizarea și buna gospodărire a orașelor și satelor. Alte propuneri s-au referit la perfecționarea stilului de muncă și întărirea spiritului de răspundere a consiliilor populare, la asigurarea unei participări tot mai largi și mai active a maselor la conducerea treburilor obștești. Spiritul constructiv în care s-au desfășurat și se desfășoară aceste forumuri județene, totodată, valoroase schimburi de experiență pentru munca fiecărui consiliu popular, a tuturor deputaților.

Conferințele județene ale consiliilor populare, adoptând hotăriri importante prin care își exprimă deplinul acord cu planul cincinal 1976-1980 și planurile de perspectivă, cu celelalte programe de măsuri supuse dezbaterii privind dezvoltarea economică și socială armonioasă a întregii țări, au adresat totodată chemări către toți locuitorii județelor, pe baza unor angajamente mobilizatoare, pentru participarea activă la îndeplinirea exemplară a sarcinilor înscrise în actualul cincinal.

O CERINȚĂ DE BAZĂ ÎN DEZVOLTAREA JUDETELOR ȚĂRII:

Miu DOBRESCU
prim secretar al Comitetului județean
Suceava al P.C.R.

SISTEMATIZAREA TERITORIULUI ȘI A LOCALITĂȚILOR reprezintă — cum bine se știe — o operă de o complexitate deosebită, o componentă organică a grandiosului proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Importanța ei este în chip magistral relevată de conceptul care o fundamentează — cuprinzând coordonate de o remarcabilă importanță teoretică, dar mai ales practică — la elaborarea căruia un rol hotărâtor l-a avut secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Faptul că, în Programul partidului, problemele esențiale ale sistematizării constituie substanța unui capitol distinct, ca activitatea din acest domeniu este reglementată prin-o lege specială, că în repetate rânduri tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat asupra imperativelor ce trebuie avute în vedere la cristalizarea proiectelor, a schițelor de sistematizare a teritoriului și localităților, că a examinat personal schițele municipiilor și ale unor orașe, ilustrează tocmai însemnătatea, locul deosebit al muncii pe acest tărâm în ansamblul preocupărilor pentru edificarea civilizației socialiste în patria noastră, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

Afirmarea puternică a funcțiilor economico-sociale ale fiecărei localități

NE AFLĂM INTR-UN MOMENT în care problemele sistematizării prezintă o acută actualitate. Am pășit într-o nouă etapă a înfloririi țării, prefigurată clar și

cutezător de documentele Congresului al XI-lea al partidului. O etapă impresionantă prin dimensiunile sale în planul dezvoltării economice și sociale, prin mutațiile cantitative și calitative în toate sferile de activitate. Actualul cincinal se recomandă, de pe acum — luând în calcul izbinzile repurtate în perioada anterioară,

obiectivele prevăzute, indicatorii, nivelurile de creștere — ca o perioadă în care avuția națională va spori considerabil, fiecare zonă și localitate a României socialiste se va dezvolta impetuos și echilibrat, pe baza materializării unui amplu program de investiții, a valorificării mai intense a resurselor materiale, a energiilor umane, a experienței dobândite.

În acest context, ni se pare deosebit de semnificativă precizarea din Programul partidului: „Dezvoltarea rapidă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, amplasarea de întreprinderi industriale în toate județele și centrele importante, crearea marilor unități agricole impune măsuri ferme pentru buna organizare și sistematizare teritorial-administrativă, a amplasării unităților economice, comerciale, de învățămînt, sănătate și altele în vederea dezvoltării armonioase a orașelor și comunelor”.

Ținând seama de toate acestea — și înainte de a mă referi la câteva aspecte concrete ale procesului de sistematizare în județul Suceava, voi menționa, în consens cu rațiunile de căpății ale acestei ample acțiuni de esență politică, economică și socială, că întreaga noastră activitate în domeniul pe care-l avem în vedere a ținut și ține seama de cerințele ridicării localităților rurale la nivelul civilizației urbane, valorificării intense a resurselor din vatra așezărilor și din zonă, astfel încît localitățile să devină puternice centre economice, bine și complex echipate, mai judicioasei folosiri a pământului, conservării și îmbogățirii frumuseților mediului ambiant, organizării mai bune a drumurilor și căilor de transport, valorificării la un grad superior a tradițiilor locale în materie de construcții și arhitectură etc.

Cele precizate mai înainte sînt, firește, deziderate cu valoare obligatorie. În mod logic, însă, noi le raportăm, le aplicăm într-un ansamblu concret de relații, cu elemente ce țin de o anumită specificitate (generată de devenirea istorică a așezărilor noastre, de cursul dezvoltării economice și sociale de pînă acum), cu cerințe și exigențe care implică o anume particularitate. Sub acest raport, voi oferi câteva date ce vor sugera, cred, imaginea, cadrul în care săvîrșim opera de sistematizare în teritoriul sucevean.

Județul nostru are o suprafață de 8 555

În ajutorul participanților la învățămîntul politico-ideologic de partid

POLITICA PARTIDULUI DE PROMOVARE A ȘTIINȚEI ȘI PROGRESULUI TEHNIC. SARCINILE CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE PENTRU INTRODUCEREA PROGRESULUI TEHNIC ȘI PERFECTIONAREA CONDUCERII ACTIVITĂȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE. CINCINALUL 1976-1980 - CINCINALUL REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

Seminarul:
Probleme ale
politicii economice
interne și internaționale
a partidului
și statului nostru
Consultație la tema 5

EPOCA CONTEMPORANĂ s-a conturat ca o epocă nouă a transformărilor revoluționare pe toate planurile dezvoltării societății, fiind epoca revoluțiilor socialiste, epoca revoluțiilor de eliberare națională, epoca revoluției în știință și tehnică. Prin dimensiuni și consecințe revoluția științifico-tehnică are un caracter mondial. Cu toate acestea evoluția ei are un caracter inegal în dependență de orinduirea politică, nivelul dezvoltării economice; structurile sociale. În țara noastră procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate se desfășoară în condițiile promovării de către P.C.R. a revoluției științifico-tehnice. În Programul P.C.R. se subliniază că obiectivul primordial al politicii în etapa actuală este „creșterea puternică a forțelor de producție pe baza cuceririlor revoluției tehnico-științifice, astfel încît să se poată asigura sporirea continuă a producției de bunuri materiale în vederea satisfacerii largi a necesităților de consum ale întregului popor, dezvoltarea multilaterală a societății”. În conformitate cu această orientare principială, cincinalul 1976—1980 va fi cincinalul revoluției științifico-tehnice, cincinalul calității.

În concepția partidului nostru, idealurile socialismului pot fi realizate numai pe baza introducerii în viața societății a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Interacțiunea dintre revoluția științifico-tehnică și societatea socialistă capătă în țara noastră următoarele manifestări principale:

- revoluția științifico-tehnică are un rol determinant în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului;
- relațiile de producție și sistemul politic al societății socialiste oferă baza socială cea mai adecvată pentru înfăptuirea revoluției științifico-tehnice;
- revoluția științifico-tehnică determină o modificare calitativă în dezvoltarea industrială care își găsește deplină manifestare în contextul schimbărilor sociale socialiste.

1. Rolul conducător al partidului și statului în conducerea activității de cercetare științifică și valorificarea rezultatelor obținute

P.C.R. — forța conducătoare a întregului proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate — îndeplinește obligații majore în dirijarea activității de cercetare științifică. Aceste obligații derivă nu numai din rolul pe care îl are P.C.R. în sistemul societății socialiste, dar și din particularitățile dezvoltării științei moderne. În epoca contemporană știința constituie factorul primordial al progresului iar amploarea dezvoltării ei implică responsabilități social-politice fundamentale, o orientare și planificare a eforturilor de cercetare la scara întregii societăți.

În condițiile țării noastre politica științei se constituie ca o parte componentă a politicii P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

1.1. Politica P.C.R. de promovare a științei și progresului tehnic

Transformările calitative care s-au produs în dezvoltarea științei și tehnicii contemporane au făcut din acestea o forță socială, economică și culturală fără precedent. În aceste condiții: (1) dezvoltarea științei și tehnicii solicită eforturi financiare masive; (2) consecințele progresului științific asupra mediului social și natural impun un control mai riguros; (3) statele și popoarele sînt interesate să stimuleze cercetarea științifică în direcțiile care pot da cele mai bune rezultate pentru societate. În consecință, s-a impus necesitatea unei politici a științei și tehnicii capabile să orienteze importante resurse financiare (în unele state, pentru cercetarea științifică, se alocă 3—4% din produsul social), să aleagă principalele direcții de interes pentru cercetare, să exercite un control al efectelor progresului tehnologic asupra societății și mediului natural.

Cincinalul 1976—1980, în care sub conducerea P.C.R. se va realiza afirmarea viguroasă a revoluției științifico-tehnice în țara noastră, solicită un important efort de mobilizare a resurselor științifice, de creare a condițiilor necesare pentru afirmarea lor deplină. Condițiile de realizare ale acestui cincinal impun o cît mai rațională utilizare a resurselor economice și umane, ceea ce cere elaborarea unei politici a științei și tehnicii în raport cu condițiile de dezvoltare proprii țării noastre. Politica P.C.R. de promovare a științei și a progresului tehnic este întemeiată pe următoarele idei fundamentale:

- organizarea cercetării științifice în strînsă concordanță cu cerințele producției materiale și activității sociale asigurîndu-se dezvoltarea corespunzătoare atât a cercetării aplicative, cît și a cercetării fundamentale de perspectivă.
- cercetarea științifică trebuie să premerge obiectivelor și necesităților dezvoltării societății prevăzute în Programul P.C.R. și să acționeze pentru soluționarea din timp a problemelor dezvoltării și oferind o perspectivă largă societății socialiste.
- orientarea cercetării științifice cu prioritate spre cunoașterea și valorificarea superioară a tuturor resurselor țării.
- cercetarea științifică trebuie să contribuie la soluționarea mai rapidă a problemelor complexe de care depinde dezvoltarea în ritm înalt a forțelor de producție a țării, creșterea eficienței economice, sporirea bunăstării poporului.

În concordanță cu aceste idei care ghidează politica științei

ducerii colective, au produs importante modificări în configurația generală a mecanismului nostru economic, în distribuirea și exercitarea atribuțiilor pe diferite eşaloane organizatorice în sistemul de legături care se formează în procesul funcționării lui.

3.1. Principalele obiective ale perfecționării conducerii și organizării activității economice

- crearea unor puternice unități de bază care să asigure promovarea pe scară largă a profilării, specializării și cooperării în producție, în condiții de eficiență maximă;
- apropierea conducerii de producție în vederea creșterii operativității și gradului de fundamentare a deciziilor, a responsabilității cadrelor de conducere pe baza cunoașterii rapide și mai aprofundate a fenomenelor și proceselor reale, în vederea implicării lucrătorilor în elaborarea și realizarea deciziilor;
- amplificarea autonomiei operaționale și funcționale a unităților economice, creșterea rolului acestora în fundamentarea sarcinilor de plan, în condițiile organizării conducerii unitare a întregii economii;
- ridicarea rolului pirghiilor economico-financiare în activitatea productivă, a creditului și beneficiului în stimularea creșterii eficienței, pe baza gestiunii economice;
- asigurarea unor condiții și sisteme organizatorice îmbunătățite pentru adaptarea producției la cerințele consumatorilor și promovarea vânzărilor atât pe piața internă cât și pe cea externă;
- legarea tot mai strinsă a științei de producție în vederea accelerării progresului tehnico-științific, ridicarea calității produselor și intensificarea cooperării tehnice și economice internaționale;

• perfecționarea pregătirii cadrelor de conducere, dezvoltarea științei conducerii și îmbunătățirea întregii activități de conducere și planificare a activității economice.

A ridica nivelul conducerii activității productive la nivelul științei și tehnicii moderne și, odată cu aceasta, cel al conducerii activității sociale constituie în prezent o preocupare centrală. Se pune problema de a introduce tehnica electronică în procesele de producție, în domeniul neproductiv, cât și în însăși sfera organizării conducerii, deoarece prelucrarea cibernetică a datelor în vederea adoptării unor hotărâri schimbă radical atât condițiile, cât și premisele muncii de conducere la toate nivelele. Noul constă nu numai în aceea că dezvoltarea tehnicii de producție determină necesitatea adaptării continue a formelor de conducere și organizare la această dezvoltare a tehnicii, ci, totodată, și în aceea că existența noii tehnici cibernetice, care servește munca de conducere, impune, la rândul ei, schimbări sistematice în formele și metodele activității de conducere, în structurile și funcțiile de organizare. Introducerea tehnicii electronice în producție și în conducerea proceselor de producție, în conducerea economiei și a vieții sociale în general reprezintă o treaptă calitativ superioară în evoluția tehnicii de producție și duce la o situație cu totul nouă în ce privește corelația dintre om și mașină, dintre subiect și obiect. Un rol deosebit, în raport cu îmbunătățirea activității de conducere, îl capătă sistemul informațional modern pentru conducere.

Este pe deplin justificat că, în țara noastră, în etapa actuală a dezvoltării economice și social-culturale alături de înfăptuirea revoluției științifice-tehnice, conducerea partidului pune un accent deosebit pe problema conducerii științifice în toate domeniile.

Noile forme și metode de conducere a economiei și vieții sociale reflectă concordanța dintre nivelul general și exigențele unei economii moderne în condițiile specifice ale societății românești; ele reprezintă o contribuție la soluționarea marilor probleme pe care le implică adaptarea întregului mecanism economic și social la schimbările din sfera producției, pe linia integrării multilaterale și organice a științei în viața societății socialiste.

3.2. Conducerea planificată a economiei

Programul P.C.R. subliniază că în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și în edificarea comunismului partidul se călăuzește după legitățile obiective, acționând pentru folosirea lor corespunzător condițiilor concrete din țara noastră. În acest spirit sistemul financiar, banii, producția de mărfuri, prețurile vor fi utilizate în concordanță cu sarcinile fiecărei etape de dezvoltare a țării. Acțiunea legilor obiective, ca și a diferitelor

În actuala etapă a dezvoltării societății socialiste în țara noastră, nivelul atins de dezvoltarea economică impune urmărirea următoarelor obiective:

pirghiilor economico-financiare își vor găsi oglindirea în cadrul politicii generale a partidului și statului, în planul național unic pe baza căruia se va desfășura întreaga activitate economico-socială.

Planul național unic asigură dezvoltarea proporțională — în conformitate cu legile obiective — a tuturor sectoarelor de activitate. Determinarea direcțiilor și volumului producției materiale se realizează în temeiul principiului socialist al dezvoltării forțelor de producție în vederea satisfacerii nevoilor de viață, determinate științific ale societății, atât pentru asigurarea reproducției largite cât și pentru acoperirea necesităților consumului.

În raporturile economice internaționale se ține seama permanent de acțiunea și cerințele pieței. Legea valorii, legea producției de mărfuri sunt folosite în mod conștient în concordanță cu necesitățile economiei naționale planice, cât și cu cerințele pieței internaționale. Pe plan național cimpul și modul de acțiune al acestor legi sunt diferite de cele de pe plan internațional.

În raport cu cerințele etapei actuale de dezvoltare ale țării, fundamentarea sarcinilor de plan se va concentra tot mai mult la nivelul întreprinderilor și centralelor, al județelor și celorlalte unități administrativ-teritoriale.

Un obiectiv major al conducerii planificate îl constituie împletirea organică a planificării în profil departamental cu planificarea pe ramuri și în profil teritorial pentru a se asigura dezvoltarea echilibrată a economiei naționale.

Militând pentru înfăptuirea consecventă a principiului conducerii unitare, pe baza planului unic, se va acționa pentru extinderea autonomiei unităților economico-sociale în toate sectoarele de activitate.

3.3. Noile dimensiuni ale științei conducerii

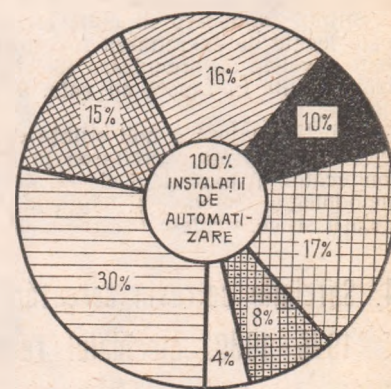
În condițiile societății socialiste este imperios necesară asigurarea unei conduceri unitare a întregii activități economico-sociale. Din punctul de vedere al ariei cuprinse, conducerea unitară include atât sectorul de stat, cât și cel cooperatist, de asemeni cuprinde în egală măsură activitatea economică și toate celelalte compartimente ale societății.

Conducerea este un proces obiectiv necesar existenței și dezvoltării societății. Conducerea asigură coordonarea și structura acțiunilor colective spre țeluri comune.

În dependență de natura relațiilor sociale și de modul în care acestea se materializează într-un anumit loc și timp istoric, se constituie conținutul concret al proceselor de conducere, principiile și normele de desfășurare.

„În abordarea problemelor științei conducerii este de aceea necesar — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — să avem în vedere deosebirile determinate de caracterul orinduirii sociale, de particularitățile relațiilor de producție. Fără îndoială există și legități generale care într-o formă sau alta acționează în toate orinduirile păstrându-și valabilitatea și în socialism; aceste legități exprimă unele trăsături și cerințe comune ale organizării și conducerii vieții sociale. Dar chiar și acestea suferă schimbări în funcție de condițiile concrete date. Ele capătă forme și modalități deosebite de manifestare în raport cu dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție, a științei și culturii, cu progresul general al societății“...

În socialism conducerea socială are ca obiect societatea în ansamblul ei, care în aceste condiții constituie un sistem cu un înalt grad de integrare datorat proprietății obștești asupra principalelor mijloace de producție, dezvoltării planificate și existenței unității social-politice. În aceste condiții se dezvoltă

INDUSTRIA CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI
TRANSPORTURI
ENERGIE ELECTRICĂ
INDUSTRIA CHIMICĂ
INDUSTRIA METALURGICĂ
ECONOMIA FORESTIERĂ ȘI INDUSTRIA MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII
ALTE RAMURI

Pondere valorică pe ramuri a instalațiilor de automatizare

o știință a conducerii societății ca instrument de perfecționare a conducerii politice și social-economice.

Știința conducerii capătă astfel o nouă dezvoltare prin efortul de a elabora cunoștințe care depășesc limitele conducerii întreprinderilor (management) sau a unor instituții sau organisme sociale luate separat.

Știința conducerii în noile ei dimensiuni cercetează problemele legate de exercitarea funcțiilor de conducere politică, la toate nivelele de organizare socială, în condiții de eficiență și operativitate în raport cu valorile și scopurile societății socialiste.

Funcția majoră a noii științe constă în elaborarea cunoștințelor care permit exercitarea la un nivel mai înalt a rolului conducător al partidului clasei muncitoare. Cadru conceptual, metodologia, metodele și tehnicile proprii științei conducerii societății se construiesc printr-un efort interdisciplinar.

4. Sarcinile ce revin cercetării științifice în cincinalul 1976-1980, cincinalul revoluției tehnico-științifice

CINCINALUL REVOLUȚIEI ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE înseamnă intensificarea, accelerarea acestui proces revoluționar — care nici nu începe nici nu se termină odată cu noul cincinal — în țara noastră, înseamnă materializarea și finalizarea anumitor sectoare ale revoluției științifice în perioada 1976—1980. Aceasta presupune, implicit, stabilirea unor priorități și fixarea unor opțiuni, concentrarea corespunzătoare a mijloacelor materiale și spirituale pe anumite direcții prioritare, în concordanță cu necesitățile și posibilitățile noastre de astăzi, cu tradițiile noastre, ținând seama de nivelul atins de revoluția științifico-tehnică pe plan mondial.

La Plenara comună a C.C. al P.C.R. și C.S.D.E.S. din iulie 1975, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că potențialul național de cercetare are sarcini importante în introducerea rapidă a cuceririlor revoluției științifico-tehnice în producție, în valorificarea resurselor creatoare ale inteligenței românești. Astfel, se spune în cuvântarea la această plenară: „După cum demonstrează viața însăși, pentru a avea succese, cercetarea trebuie să se lege realmente de producție, să se mute în întreprinderi, să-și desfășoare activitatea în strinsă unitate cu producătorii de bunuri materiale... Aceasta este problema esențială ce se pune în cercetare — atît în industrie cît și în agricultură”. În politica de promovare a științei și progresului tehnic din Programul P.C.R. sînt stabilite direcții prioritare de dezvoltare a cercetării științifice.

4.1. Programe de cercetare științifică

Activității științifice de mică amploare, condiții artizanale de oameni de știință care lucrează ca individualități științifice remarcabile l-au luat activitatea de cercetare — dezvoltare înfăptuită de mari colective de cercetători în laboratoare științifice de dimensiuni industriale. În noile condiții, activitatea de cercetare — dezvoltare nu abordează numai probleme științifice, ci obiective de amploare și de perspectivă pentru dezvoltarea economică și socială pe baza unor programe.

În acest context se asigură o strînsă legătură între cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă, între oamenii de știință și inginerii și specialiștii din producție.

În țara noastră s-au stabilit pentru cincinalul 1976—1980 un număr de programe de cercetare științifică care răspund unor nevoi stringente ale dezvoltării interne și care sînt totodată în concordanță cu tendințele care își croiesc drum pe plan mondial. Principalele programe se referă la:

- 1) modernizarea industriei prin introducerea unor tehnologii de concepție proprie și perfecționarea celor existente;
- 2) amplificarea spectrului de resurse materiale și energetice prin valorificarea superioară a resurselor interne;
- 3) obținerea de modificări constructive, calitative prin proiectarea și realizarea produselor;
- 4) dezvoltarea cercetării fundamentale în domeniul matematicii, biofizicii, biochimiei, biologiei pentru a deschide orizontul pentru noi realizări spectaculoase cu caracter aplicativ;
- 5) promovarea cercetărilor în domeniul de mare perspectivă pentru economie și societate cum sînt electronica, chimia;
- 6) dezvoltarea construcției de mașini pentru a se înnoi gama acestora în raport cu noile exigențe ale progresului tehnico-științific.

Aceste programe și altele vor contribui la atingerea gradului de eficiență economică și socială cerută de înfăptuirea cincinalului revoluției tehnico-științifice.

4.2. Dezvoltarea colaborării științifice internaționale

Programul P.C.R. menționează că în actuala etapă a revoluției științifico-tehnice colaborarea, participarea la diviziunea internațională a muncii sînt o necesitate. Nici un popor nu se poate izola, nu poate renunța la colaborare internațională fără grave urmări în dezvoltarea sa economico-socială. În corespundere cu acest punct de vedere partidul nostru militează pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru o nouă ordine politică și economică capabile să asigure dezvoltarea tuturor popoarelor, accesul neîngrădit la cuceririle științei și tehnicii. La rîndul său, fiecare popor are posibilitatea în cadrul cooperării să aducă aportul său la sporirea fondului mondial de cunoștințe și capacități tehnice. În acest context știința românească are și va avea în continuare un rol activ în promovarea colaborării internaționale. Un factor care acționează în acest sens este puternica dezvoltare — pe baza principiilor de egalitate și reciprocitate — a relațiilor economice, tehnice și culturale în primul rînd cu țările socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, precum și cu alte țări indiferent de orînduirea lor socială.

Sergiu TAMAS
Ion ZARĂ

INTREBĂRI

1. Cum se manifestă interacțiunea dintre revoluția științifico-tehnică și procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, sub conducerea P.C.R.?

2. În ce constă importanța intensificării activității de cercetare științifică în România și care sînt căile de realizare, în concordanță cu necesitățile economiei naționale?

3. Care sînt principalele funcții ale științei conducerii societății pentru promovarea progresului tehnico-economic?

4. Care sînt caracteristicile prin care cincinalul actual va fi un cincinal al afirmării revoluției științifico-tehnice?

5. Care sînt prevederile din planul cincinal 1976—1980 referitoare la dezvoltarea cercetării științifice și introducerea în practică a rezultatelor acesteia?

BIBLIOGRAFIE

Directivile Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990, Ed. politică, București, 1974, p. 57—68; 78—92

Lege privind organizarea activității de cercetare științifică în R.S. România, Legea nr. 28, din 1969 publicată în „Buletinul oficial” nr. 148/1969.

Nicolae Ceaușescu — Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al X-lea și Congresul al XI-lea și sarcinile de viitor ale partidului, Ed. politică, București, 1975, p. 60—63.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la Conferința națională a cercetării științifice și proiectării 25 octombrie 1974. Rezoluția Conferinței naționale a cercetării științifice și proiectării, Ed. politică, București, 1974, p. 7—44; 51—84.

Nicolae Ceaușescu — Expunere la deschiderea coloquiului privind problemele conducerii societății, în România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 7, Ed. politică, București, 1973, p. 33—50.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României 21—22 iulie 1975, Ed. politică, București, 1975, p. 44—48.

Alte recomandări

Revoluția științifico-tehnică și progresul. Ed. politică, București, 1974, p. 29—45. studiul „Necesitatea unei politici a științei și tehnicii în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane”. Probleme fundamentale ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, Ed. politică, București, 1972, p. 228—252. Implicațiile revoluției tehnico-științifice asupra dezvoltării forțelor de producție, de L. Trăistaru, Ed. politică, București, 1973. Știința și marxismul, de Valter Roman, Editura enciclopedică română, București, 1973, p. 190—220, studiul „Știința și strategia dezvoltării”. „Munca de partid” nr. 3/1975, documentarul „Cincinalul 1976—1980 — cincinalul revoluției științifice și tehnice”. „Știința” din 7 septembrie 1974, articolul „Cum va fi orientat și pe ce se va sprijini progresul tehnic în economie”. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologiei în fața unui nou cincinal de Ion Ursu „Revista Economică”, nr. 52/1975.

UNIREA PRINCIPATELOR — MOMENT IMPORTANT ÎN ISTORIA ROMÂNIEI

ÎN CONȘTIINȚA românească contemporană actul de la 24 ianuarie 1859 se bucură de o înaltă și unanim recunoscută prețuire. Expresia cea mai edificatoare a acestei prețuiri o găsim în Programul partidului care, referindu-se la momentul unirii, menționează: „Un moment deosebită importanță istorică l-a constituit înfăptuirea în 1859 a statului național, prin unirea Munteniei și Moldovei sub domnia luminoasă a lui Alexandru Ioan Cuza”. Privit din perspectiva epocii noastre memoabilul act politic de acum 117 ani se înscrie durabil pe făgașul unui îndelungat proces obiectiv și care ulterior aprofundat o profundă înțelegere asupra României ca stat național unitar, liber și independent.

Idealul național al unirii a luat naștere în timpuri îndepărtate. La baza lui au stat comunitatea de obșirie, de limbă, de viață economică și de interese a tuturor românilor care de veacuri au populat spațiul teritorial de est, vest și sud al Carpaților.

Asemenea puternice elemente de permanență istorică în viața poporului român au asigurat acestuia o dezvoltare unitară continuă, în pofida vicisitudinilor istoriei și a fărâmițării statale specifice evului mediu. Între țările române s-au statornicit în decursul timpului strânse legături și relații pe plan economic, politic și cultural-științific. În aceste condiții mințile cele mai înaintate ale neamului nostru au avut posibilitatea să dea un impuls și mai puternic și să întărească în conștiința poporului român ideea de unitate. Marele cărturar și domn al Moldovei, Dimitrie Cantemir, scria că „neamul Moldovenilor, Muntenilor, Ardelenilor, cu toții cu un nume de obște Români se cheamă” și că „toți aceștia dintr-o fîntină au izvorit și cură”.

La sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea în viața socială a țării române se produc adinci transformări. Procesul de destrămare al orînduirii feudale, de apariție și dezvoltare a relațiilor capitaliste determină prefaceri importante, în primul rînd, în economia acestor țări. Agricultură lor este orientată din ce în ce mai mult spre piață, industria cunoaște un impuls mai puternic, iar comerțul se intensifică într-un ritm mai viu decît pînă atunci. Către mijlocul secolului al XIX-lea fluxurile economice între țările române capătă o amploare fără precedent, lărgind și consolidînd procesul obiectiv necesar de statornicire a pieței naționale. Toate acestea se oglîndesc și în frecvența nemaiîntîlnită pînă atunci a măsurilor și hotărîrilor guvernamentale similare ce se iau în Țara românească și Moldova, și a contactelor realizate, precum și a tratatelor încheiate între respectivele țări pentru reglementarea în comun a multiprelor probleme de natură economică.

Prefaceri mari au loc și în viața socială,

iar pe plan extern se produc deplasări importante în privința raportului de forțe. În atari condiții istorice, ideea unității de neam se îmbogățește cu un conținut nou, de unitate națională, iar realizarea ei prin crearea unui stat național unitar ajunge un țel politic concret. Marile mișcări sociale care au precedat unirea din 1859 și-au înscris acest țel la loc de cinste în programele lor. Exponenții de frunte ai acestor mișcări au militat neobosiți pentru antrenarea și mobilizarea întregii națiuni la înfăptuirea unirii. Tudor Vladimirescu adresa chemări înflăcărâte pentru unirea destinelor muntenilor cu ale moldovenilor „ca unii ce sintem de un neam, de o lege și subt aceeași stăpînire”. Cărvunarii moldoveni în cunoscuta lor constituție arătau necesitatea acțiunii pentru „unirea tot trupul neamului nostru”. Ion Cimpianeanu, la 1838, cerea tuturor românilor „de a întoarce o patrie slobodă și independentă către toate mîdulările rîspindite ale neamului lor”.

Pașoptiștii români, fie că erau din Muntenia, fie din Moldova, fie din Transilvania, cereau, într-un singur glas unirea. C.A. Rosetti, la 1848, se adresa moldovenilor cu cuvintele: „Uniți-vă cu noi, frați de dincolo de Milcov”... „Munteanu și Moldoveanu sint toți Români, sint frați, o singură nație.” Iar din Moldova se spunea: „De datorie și interesul nostru este dar să întindem miinile la frații noștri de peste Milcov, ca frați de același sînge și de aceeași soartă.” Pe Cimpia Libertății din Blaj s-a făcut în unanimitate chemarea: „Vrem să ne unim cu țara”. N. Bălcescu sintetizînd idealul politic major al generației sale scria: „Unirea națională e singurul principiu de viață, singurul principiu de mintuire pentru noi. Nu poate fi fencire fără libertate, nu poate fi libertate fără putere și noi românii nu vom putea fi puternici pînă cînd nu ne vom uni cu toții într-unul și același corp politic... Astăzi dar e vremea... să ne stringem împreună inimă lingă inimă și să ne organizăm, să ne concentrăm toate puterile, toate voințele într-o singură putere, într-o singură voință. Să ne unim, fraților, să ne unim ca să mintuim patria comună.”

Unirea realizată în 1859 a fost opera unei generații animată de un fierbinte patriotism, a luptei maselor largi populare nline de abnegație. Tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Victorie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și țirgoveti, a cărturarilor progresiști și patrioți, Unirea Principatelor a reprezentat actul care a pus bazele statului național român modern.”

La 1859, prin unirea Munteniei cu Moldova, s-a deschis un capitol nou al istoriei poporului român. În Programul partidului în legătură cu semnificația actului unirii, se scrie: „Aceasta a marcat intrarea țării

Grup de revoluționari români, manifestînd la București (acuarela de Kostake Petrescu).

noastre în noua etapă a evoluției ei capitaliste, a ridicat pe o treaptă superioară lupta de eliberare națională, mișcarea revoluționară a maselor muncitoare pentru drepturi și libertăți sociale.”

Unirea a creat condiții propice pentru asigurarea progresului întregii societăți românești pe toate planurile și în toate sferele vieții sociale: economic, politic, cultural. S-a abolit iobăgia, și s-a înfăptuit reforma agrară, s-a trecut nemijlocit la modernizarea căilor și mijloacelor de transport, schimburile economice cu străinătatea s-au mărit considerabil, iar industria națională a început să se dezvolte pe baza tehnicii mașiniste de fabrică. Economia țării a început să se diversifice, noi resurse naturale au fost atrase în circuitul economic. Creșterii sale pe ansamblu i s-au asigurat ritmuri mai mari decît înainte. În general economia țării s-a impus ca sferă de activitate dinamizatoare a vieții sociale și politice a noului stat național unitar. Pe aceste baze s-au creat premisele înfăptuirii unor alte acte de crucială însemnătate pentru desăvîrșirea procesului de făurire a statului ctitorit de unioniști în 1859. Între acestea pe un loc de prim plan se situează cucerirea independenței de stat în 1877-1878 și apoi în 1918 desăvîrșirea statului național român.

Desigur epoca formării statului național unitar a fost puternic marcată de influența negativă exercitată asupra dezvoltării țării de către dominația claselor exploatare și de către penetrația în principalele ramuri ale economiei a capitalului monopolist străin. Avantajele care în mod obiectiv decurgeau de pe urma înfăptuirii statului național unitar au fost fosofite de aceste clase și de monopolurile străine pe seama și în dauna claselor exploatate și asuprite.

Dar epoca ulterioară unirii a însemnat în același timp ascensiunea rapidă a unor noi forte sociale, afirmarea viguroasă pe scena vieții politice a clasei muncitoare, făurirea partidului ei marxist sub conducerea căruia lupta revoluționară a fost ridicată pe o treaptă calitativ superioară.

De pe această treaptă generația de constructori ai societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră încearcă nu numai satisfacția împlinirii și depășirii generoaselor năzuințe care au înflăcărât pe unioniștii români la 1859, dar și sentimentul datoriei de a le cinsti opera realizată prin noi și mărete înfăptuirii pe calea trecerii spre comunism în România.

Gh. DOBRE

HRANA- PROBLEMA VITALĂ A OMENII

Publicăm în acest număr, în continuare, extrase din unele contribuții la dezbaterea pe tema alimentației pe plan mondial, dezbatere care a avut loc la Institutul de Științe Politice și de Studii a Problemei Naționale din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”, în organizarea laboratorului „Probleme vitale ale omenirii și organizarea sistemului mondial”.

DIMENSIUNI ECONOMICO-SOCIALE ALE PROBLEMEI MONDIALE A ALIMENTAȚIEI

dr. N. S. STĂNESCU

ÎN CIUDA FAPTULUI că referirea la așa-zisa „ecuație a lui Malthus” — raportul dintre creșterea populației și cea a producției alimentare — nu este explicit prezentă în cele mai multe lucrări dedicate problemelor alimentației mondiale, ea se găsește în subtextul majorității acelor care vorbesc nu despre o criză de structură social-economică, ci despre o criză a resurselor agro-alimentare, o criză tehnică, bazată pe „imposibilitatea” producerii unei cantități apreciabil mai mari de alimente pentru o populație aflată într-o continuă creștere numerică. Această „ecuație” a inspirat, după opinia mea, până și încercările investigației de ansamblu a creșterii economice, așa cum a fost cazul binecunoscutei lucrări „Limitele creșterii”, ceea ce arată cât de actuală poate deveni — sub forme mult mai subtile — chiar și o teorie atât de vădit desuetă ca aceea a lui Malthus, atunci când intră în joc interese fundamentale ale unei societăți date.

Motivul reactualizării „ecuației” este cunoscut: în ultimele decenii a avut loc o „explozie demografică” în majoritatea țărilor în curs de dezvoltare. Fenomenele de foamete cronică, la fel ca și cele de subnutriție și malnutriție, au fost puse pe seama „exploziei demografice” și a fost „uitată” cealaltă latură a fenomenului: lipsa de dezvoltare reală care să facă din masa oamenilor de hrănit o masă de forță de muncă utilizată. Prin aceasta se încearcă estomparea cauzelor sociale sau, mai precis, social-economice, a responsabilității pentru fenomenele absurde ale foametei într-o lume a tehnicii moderne, și se transferă responsabilitatea asupra unor fenomene necontrolabile, cu caracter de „fatalitate”.

O serie de ani în care au existat calamități naturale în zone mai mult sau mai puțin întinse ale globului au prilejuit, o dată mai mult, folosirea „argumentării” cu privire la secătuirea treptată a resurselor de hrană ale umanității. Totuși,

chiar și în anii cu recolte sporite s-a apreciat că resursele nu acoperă necesarul de consum. Un exemplu tipic ni-l oferă interpretările date unor cifre publicate de către Departamentul Agriculturii al S.U.A. la 7 octombrie 1975 cu privire la balanța mondială a cerealelor pentru sezonul I iulie 1975 — 30 iunie 1976. Aceste date se prezintă astfel:

După cum se vede, pentru sezonul ce a început la 1 iulie 1975, va continua să existe un deficit de grâu pe plan mondial de ordinul a 2 milioane de tone. Trebuie însă adăugat la aceste cifre un amănunt esențial: paralel cu deficitul de circa 1,7 milioane tone existent, în anul agricol 1974/1975 a existat la producători un imens stoc de 54,4 milioane tone de grâu, plus 45,7 milioane tone cereale furajere, cu alte cuvinte, circa 100 milioane tone cereale în total rezerve. În fapt, de-a lungul anilor au existat importante stocuri cerealiere, care au prezentat o tendință de reducere: de la 222 milioane tone în anul 1961 la 130 milioane în 1973, după cum reiese din lucrarea americanului Laster Brown („By bread alone” — p. 60).

După opinia mea, existența acestor stocuri gigantice, și mai ales tendința lor de scădere pe parcursul ultimilor ani, demonstrează că, în fapt, problema alimentației are în primul rând o dimensiune social-economică și nu una tehnică și că ea reflectă o criză social-economică și nu una a resurselor agro-alimentare.

În ciuda „exploziei demografice” din perioada postbelică nu există o verificare globală a „ecuației lui Malthus” și nici una regională. Iată, de pildă în tabelul 2 ritmul mediu anual de creștere a populației, a producției alimentare totale și a celei pe locuitor în diversele zone ale globului pe perioada celor două decenii dintre anii 1952 și 1972.

Evident este faptul că și în cazul țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare, care au avut ritmurile cele mai înalte de creștere a populației — 2,4 și respectiv 2,5 la sută anual în cele două decenii —, s-a înregistrat un spor mai mare al creșterii producției alimentare totale, ceea ce a făcut ca și producția pe locuitor să sporească, chiar dacă aceasă creștere a fost mică. În legătură cu aceste creșteri se poate sublinia concluzia la care ajunge Raportul F.A.O. din care sînt extrase datele de mai sus: o creștere a producției agricole în genere și a celei alimentare în special nu înseamnă neapărat o creștere a consumului alimentar mai ales în cadrul grupurilor și păturilor sociale cu venituri foarte reduse. (Vezi F.A.O., Examination de la situation alimentare mondiale. Présent et future, 1974, p. 139). Țările în curs de dezvoltare, luate în totalitatea lor și raportate la țărilor dezvoltate, apar ca un grup social cu venituri scăzute, în care creșterile producției agro-alimentare nu sînt suficiente de mari — din punct de vedere absolut — pentru ca să schimbe radical nivelul alimentației populației acestor țări. Tocmai de aceea se estimează în același Raport (cf. p. 6—7) că în anul 1985 vor continua să existe 34 de țări care vor suferi de pe urma malnutriției, deși numărul lor va fi mai mic decît în prezent (Raportul apreciază că populația din 61 de țări în curs de dezvoltare cunoaște deficite în alimentație).

Cu alte cuvinte, în realitate nu se constată o devansare a ritmurilor de creștere a populației față de creșterea producției alimentare mondiale, concluzie verificabilă chiar în cazul celor mai defavorizate regiuni. Malnutriția și subnutriția sînt cronice și sînt urmarea actualiei repartiții a producției mondiale pe zone, ea înseși fiind nu o urmare a condițiilor pedo-climatice ci a diviziunii mondiale a muncii, a nivelului inegal de dezvoltare economică a diferitelor zone ale globului.

Examinată mai îndeaproape și pe o perioadă de mai mulți ani, producția agri-

Tabelul 1

Mondial :	milioane tone					
	grâu		cereale furajere		orez	
	1974/75	75/76	74/75	74/75	75/76	75/76
Producție	350,3	359,0	570,6	592,4	328,0	—
Consum	352,6	361,0	578,2	590,4	—	341,0

Sursa: informații de presă

colă a majorității țărilor lumii a înregistrat creșteri, întrerupte uneori de calamități naturale, dar care se înscriu în curbe ascendente. Dincolo, deci, de fenomenul calamității, eforturile depuse de politicile economice ale statelor în acest domeniu s-au materializat în creșteri, mai mari sau mai mici, ale producției agricole. Se poate spune că fenomenul este general dar că pentru anumite grupuri de state el este deosebit de pregnant. Astfel, țările socialiste au orientat importante fonduri și resurse materiale către agricultură, concepută ca bază a ridicării uneia dintre componentele nivelului de trai — alimentația —, dar și ca un furnizor de materii prime pentru o serie de ramuri industriale.

În ce le privește, mai toate țările capitaliste dezvoltate, îndeosebi cele care au

necesare alimentației populației proprii. Din această cauză se pune problema: acele țări în curs de dezvoltare în care populația suferă de pe urma malnutriției sau subnutriției nu au condițiile naturale care să le permită producerea necesarului de alimente sau nu au condițiile social-economice ale **absorbției** unor cantități mai mari de produse agro-alimentare? Sintem convinși că răspunsul corect la această întrebare este cel care explică fenomenul printr-o lipsă de putere de cumpărare, de cerere solvabilă, cu alte cuvinte, prin deficiențe determinate de condițiile social-economice.

Principalul argument în această direcție îl constituie, după opinia mea, faptul că fenomenele de cerere nesatisfăcută în privința produselor alimentare au loc pe

ducere sau măcar limitare a producției alimentare proprii. Un factor suplimentar care acționează în aceeași direcție a limitării sau reducerii propriei producții agricole este și acela al modificărilor în structura consumului populației țărilor dezvoltate: cheltuielile pentru alimente ocupă un loc relativ tot mai mic în totalul bugetelor familiale chiar în condițiile inflației. Modificările în structura consumului personal în favoarea bunurilor de consum îndelungat sînt de natură să influențeze într-o măsură importantă nivelul producției agro-alimentare a țărilor dezvoltate. De asemenea, creșterea ponderii materiilor prime sintetice, menite să substituie produsele primare naturale — lînă, bumbac, etc — au o influență deloc neglijabilă.

În sfîrșit, se pune problema dacă unele state dezvoltate nu au dus sau nu duc încă o politică de „abținere” în privința sporirii investițiilor în agricultura lor națională tocmai datorită nivelului actual al prețurilor de pe piața mondială. Nu au interes să sporească producția agricolă decît în anumite limite, nefiind stimulate să exporte surplusuri, ba chiar fiind interesate să importe la prețuri mai scăzute decît ar costa propria producție.

Creșterea costurilor producției agricole — masivitatea investițiilor, creșterea prețurilor la îngrășăminte, utilaje, ca și sporirea veniturilor agricultorilor, venituri care au o tendință tot mai accentuată de apropiere de nivelul veniturilor salariaților din industrie, și-aceasta cu atît mai marcant cu cît este mai dezvoltată țara respectivă, — ca și dezechilibrul general dintre prețurile produselor materiilor prime — inclusiv ale produselor agro-alimentare — și prețurile produselor industriale, joacă un rol hotărîtor pe plan mondial.

De aceea, stabilirea unui raport just între aceste categorii de prețuri nu este pur și simplu o problemă de „reamenajare” tehnică a prețurilor ci, în primul rînd, o problemă politică-economică, o problemă cu ample implicații asupra producției mondiale și a comerțului mondial cu produse agro-alimentare. Stabilirea unui raport just între prețurile respectivelor categorii de mărfuri presupune o astfel de structurare a sistemului de prețuri pe piața mondială încît toți producătorii de mărfuri industriale, de materii prime, inclusiv de produse agro-alimentare, — să fie stimulați în sporirea producției.

Pe termen scurt, o asemenea „reajustare” a prețurilor poate determina o aprecieabilă înrăutățire a pozițiilor celor mai puțin dezvoltate dintre țările în curs de dezvoltare din cauza creșterii necesităților de mijloace internaționale de plată, chiar în condițiile în care volumul acestor importuri nu ar crește și deci problema subalimentației ar rămîne în continuare nerezolvată pentru ele. Aceasta face imperios necesară o acțiune internațională concertată în sensul propus de România în Declarația privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale și-anume al creării unui **Fond de produse agro-alimentare**, îndeosebi de cereale. Un astfel de Fond, administrat de un organism specializat al O.N.U. ar fi destinat să satisfacă necesitățile cele mai presante ivite pe plan mondial ca urmare a unor împrejurări imprevizibile.

Pe termen lung însă, o astfel de reajustare a prețurilor va juca rolul unui instrument de modificare a locului diverselor țări în producția și comerțul mondial de produse agro-alimentare, fiind stimulative pentru a determina o sporire a producției și în țările respective.

Tabelul 2

Ritm mediu anual de creștere

Țările :	1962—1972			1952—1962		
	Populaț.	Prod. alimentară		Populaț.	Prod. alimentară	
		Totală	pe loc.		Totală	pe loc.
a) capitaliste dezvolt.	1,2	2,5	1,3	1,0	2,4	1,4
b) socialiste europene + U.R.S.S.	1,5	4,5	3,0	1,0	3,5	2,5
c) în curs de dezvolt. nesocialiste	2,4	3,1	0,7	2,5	2,7	0,2
d) socialiste din Asia	1,8	3,2	1,4	1,9	2,6	0,7
MONDIAL	2,0	3,1	1,1	1,9	2,7	0,8

Sursa: F.A.O., Examen de la situation alimentaire mondiale Present et future. E Conf. 65/3, 1974, p. 34.

pierdut imperiile coloniale și sursele ieftine de aprovizionare cu materii prime agro-alimentare ca urmare a decolonizării și a eforturilor noilor state naționale de a dobîndi o reală independență economică, s-au orientat fie către sporirea producției agricole proprii, fie spre substituirea importurilor lor cu materii prime sintetice sau înlocuitorii mai accesibili. Ca urmare, țările socialiste — dezvoltate sau în curs de dezvoltare — ca și țările capitaliste dezvoltate, dețin în prezent ponderea cea mai mare în producția agricolă mondială — circa 66.8 la sută.

Țările în curs de dezvoltare, specializate unilateral în cadrul diviziunii mondiale actuale a muncii — ca furnizori de materii prime agro-alimentare și minerale, se văd, pe de o parte, în situația de a trebui să-și sporească producția pentru a face față nevoilor alimentare ale propriei populații, iar pe de altă parte, să-și limiteze producția, dată fiind îngustarea pieței lor externe tocmai ca urmare a creșterii producției de mărfuri agro-alimentare și de substituției în țările dezvoltate. În ce privește însă chiar stimulul pe care — în principiu — ar trebui să-l exercite necesitățile alimentare proprii asupra creșterii producției agro-alimentare, nu se poate ignora faptul că datorită structurii sociale — reflectată și în structura veniturilor populației, — ca și datorită nivelului general scăzut de dezvoltare economică, piața internă a țărilor în curs de dezvoltare nesocialiste cunoaște limite foarte restrînse. De-aceia, **în ciuda existenței unei cereri alimentare nesatisfăcute nu există o CERERE SOLVABILĂ suficientă în aceste țări care să finanțeze fie dezvoltarea propriei agriculturi, fie importul produselor**

fondul existenței unor prețuri relativ scăzute ale produselor agro-alimentare pe piața mondială și pe acela al unei deteriorări a raportului de schimb dintre prețurile produselor primare — inclusiv produse agricole — și prețurile produselor industriale. Este de observat, pe de o parte, că în raport cu venitul național pe locuitor — cifrat la sub 200 dolari — al celor mai puțin dezvoltate dintre țările în curs de dezvoltare — țări care suferă de fapt de subnutriție și malnutriție, — prețurile produselor agricole **sînt prea mari**. Pe de altă parte, raportate la cheltuielile de producție prețurile la export ale respectivelor produse alimentare **sînt prea scăzute**.

Prima consecință este faptul că țările cele mai puțin dezvoltate din rîndul țărilor în curs de dezvoltare își pot spori importul de cereale și alte produse alimentare numai pe baza ajutoarelor internaționale sau a deteriorării balanțelor lor comerciale și de plată.

O altă consecință este aceea că țările dezvoltate din lumea nesocialistă își sporesc producția agricolă numai în limitele unor comandamente pe care le-am putea numi strategice — fie pentru asigurarea alimentației populației proprii, fie pentru prevenirea urmărilor unor calamități naturale sau evenimente sociale necontrolabile. Stocurile de produse alimentare devin un instrument politic atît pentru menținerea sau stabilirea unei influențe în țările cele mai afectate de subnutriție, cît și pentru exercitarea de presiuni politice sau economice asupra unor parteneri. În măsura în care producția agricolă depășește limitele — destul de labile de altfel — pe care le impune acest rol „strategic”, avem de-aface cu aplicarea unei politici deliberate de re-

ASPECTE BIO-MEDICALE ȘI MEDICO-SOCIALE ALE ALIMENTAȚIEI

dr. Gheorghe JELEZOV

DEȘI ABORDAREA problemelor de alimentație și de nutriție sub raport științific, apare încă la sfârșitul sec. XVIII, abia în ultimii 60 de ani s-a elucidat rolul biologic al acizilor aminați, al vitaminelor și substanțelor minerale în metabolism.

Totodată, măsurile intensive care vizează asigurarea unui aport nutritiv optimal au apărut de puțin timp în cadrul forurilor și acțiunilor de asistență medico-sanitară. În multe țări nutriția rămâne încă exclusiv o problemă care cade în sarcina sănătății publice, fiind ignorată de economiști, agronomi și alte specialități tangente cu asigurarea unei nutriții raționale. Abordarea globală, multidisciplinară, poate să învingă acest deziderat și să aducă soluții aplicabile pe plan mondial.

În general, malnutriția, care face obiectul preocupărilor sănătății publice, în sensul său cel mai larg, este definită ca o stare patologică rezultând din carențe sau exces, relativ sau absolut, a unei sau mai multor substanțe nutritive esențiale, fie că această stare prezintă manifestări clinice evidente sau manifestări decelabile numai prin examene bio-chimice sau fiziologice.

Se disting patru forme de malnutriție :

a. subalimentația, care este rezultată din consumul insuficient de hrană pe o perioadă îndelungată ;

b. carență specifică, rezultând din privațiunea totală sau parțială a unui aliment esențial ;

c. supraalimentația, care este rezultată consumului unor cantități excesive de hrană și ca urmare a unui exces de calorii pe o perioadă îndelungată ;

d. dezechilibrul nutrițional rezultând din disproporția între alimentele esențiale.

Aceste stări de malnutriție prezente în diferite zone geografice ale lumii sau afectând grupuri de populații generează importante cauze de morbiditate și mortalitate, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare, pe primul plan situându-se de bună seamă categoriile afectate de subalimentație, carențe specifice și dezechilibre nutriționale.

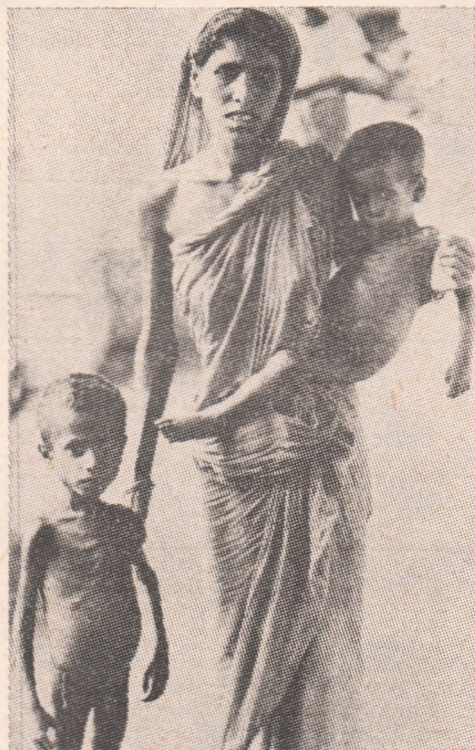
Problematika asupra alimentației a devenit de o mare actualitate în țările dezvoltate și favorizate sub raport alimentar.

Una din problemele cele mai acute rămâne însă malnutriția proteino-calorică a primei copilării atât sub raport bio-medical cât și social. În țările în curs de dezvoltare malnutriția proteino-calorică a femeii însărcinate, a noului născut și a copilului în primii ani de viață, pun cele mai stringente probleme care implică măsuri și soluții greu rezolvabile.

Din diferite anchete efectuate în zonele de foame cronică de pe glob, se estimează că numărul copiilor sub vârsta de 5 ani suferind de un deficit proteic și energetic grav și permanent este de aproximativ 10 milioane din populația totală a globului. Dacă la această cifră se adaugă cazurile medii și ușoare de malnutriție, numărul celor suferinzi depășește 100 milioane.

Toate fenomenele celulare fundamentale de creștere și dezvoltare, fie că este vorba de formare, multiplicare, diferențiere sau moarte celulară sunt puternic influențate, inhibitate sau grăbite de condițiile proteino-calorice. În fapt, se demonstrează că aceste carențe modifică esențial aptitudinea organismului de a produce celule noi și împiedică sinteza proteinelor. Ca urmare, capacitatea de reacție a organismului la diverse agresiuni, fie că ele sînt exogene sau endogene, microbiene, toxice sau genetice este grav diminuată. Multe experiențe clasice au demonstrat consecințele pe care privațiunile alimentare le pot avea asupra creșterii și dezvoltării organismului și în spe-

dinea organismului de a produce celule noi și împiedică sinteza proteinelor. Ca urmare, capacitatea de reacție a organismului la diverse agresiuni, fie că ele sînt exogene sau endogene, microbiene, toxice sau genetice este grav diminuată. Multe experiențe clasice au demonstrat consecințele pe care privațiunile alimentare le pot avea asupra creșterii și dezvoltării organismului și în spe-

cial asupra creierului. Studii ulterioare efectuate în ultimii ani au demonstrat posibilitățile de anomalii permanente și ireversibile în dezvoltarea creierului la animale și la populațiile subalimentate. Zonele creierului care prezintă cea mai rapidă diviziune celulară se pare că sînt cele mai vulnerabile. Din analizele făcute asupra populațiilor subalimentate rezultă că există o asociere netă între întârzierea nașterii cerebrale și dezvoltarea psihică la copii care au avut în antecedent malnutriție gravă în perioada primei copilării.

Cu toate acestea malnutriția la copiii din țările în curs de dezvoltare este asociată de regulă cu factorii care țin și de mediul ambiant. De aici concluzia că rolul carențelor altele decît cele nutritive care se întîlnesc în colectivitățile defavorizate pot constitui tot atîtea cauze în dezvoltarea armonioasă a organismului. În fapt, sindromul de sărăcie caracterizat prin resurse reduse, condiții sanitare precare, rații alimentare insuficiente, instabilitatea familiei, situația socială inferioară în sinul colectivității constituie un cerc vicios care explică această „subdezvoltare inexorabilă”. Ca o rezultată a acestor agresiuni care acționează în primii ani de viață, ființa umană rămîne să poarte stigmatele biologice și comportamentale care se manifestă sub formă de „carență socială”. Asocierea dintre complexul nutriției — mediul ambiant pe de o parte și creșterea și dezvoltarea fizică și mintală apare indubitabilă.

Din datele statistice pe anul 1970 furnizate de OMS și FAO rezultă că din 97 țări în curs de dezvoltare 61 suferă de un deficit alimentar. În majoritatea țărilor din Africa și Asia de Sud-Est, 25—30% din populație suferă de o denutriție sensibilă, iar din totalul populației globului, malnutriția cuprinde peste 400 milioane de indivizi. Rațiile alimentare ale acestor populații reprezintă 50% din rațiile țărilor dezvoltate.

În țările în curs de dezvoltare, mai mult de jumătate din decesele copiilor sub vârsta de 5 ani sînt direct sau indirect imputabile carențelor nutritive.

Din datele clinice și antropometrice privind copiii de vîrsta 0—5 ani din zonele cu carențele alimentare cronice se estimează că 10 milioane suferă de malnutriție gravă, 80 milioane de malnutriție moderată și 120 milioane de formă ușoară.

Se pune întrebarea dacă există o criză de proteine în lume : dacă se iau în considerație cifrele privind posibilitățile de proteine disponibile în lume, răspunsul este negativ. Prospeccțiunile făcute de FAO și OMS pentru produsele de consum alimentar, pentru deceniul 1970—1980, arată că proteinele disponibile în această perioadă pe glob depășesc cu 70% indicele de securitate a unei alimentații raționale, dar că aceste proteine sînt disproporțional repartizate în diferite zone ale lumii. Dacă există însă o problemă a proteinelor la această a doua întrebare se poate răspunde pozitiv, deoarece creșterea producției de cereale nu poate singură să rezolve această problemă. Întrucît alimentele care conțin proteine de calitate superioară (cele de origine animală) sînt inegal repartizate între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, între grupurile de populație favorizate sau defavorizate sub raport economic ceea ce face să se confrunte creșterea populației globului cu creșterea în proporție a producției de proteine.

Cauzele care generează aceste decalaje în asigurarea unor rații alimentare optime sînt :

a. dificultățile privind producția de alimente bogate în proteine esențiale (animale) datorită obstacolelor economice, sociale și politice ;

b. absența unor sisteme eficiente și larg aplicabile de transformări, stocare și distribuire a alimentelor care generează și o risipă a resurselor alimentare ;

c. nivelul cultural scăzut, ignoranța și tradițiile din unele zone carentate.

Pentru a se învinge aceste obstacole este necesar să se rupă cursul vicios : șomaj — producție alimentară slabă — productivitate redusă — venit redus, ori aceasta presupune o transformare radicală a structurilor socio-economice.

Criza actuală alimentară privită pe termen scurt este o criză de distribuție influențată și de o conjunctură de producție cerealiară defavorizabilă, pe termen lung ea este o criză de producție legată de structura arhaică și de slabă productivitate agricolă, de sistem monetar internațional, precar, producție depinzînd de capriciile anotimpurilor, de căi de comunicație deficitare, de mijloace de stocare, de prețuri scăzute și inechitabile de anarhia pieței.

Înlăptuirea unei noi ordini economice pentru care militează România este de natură să contribuie la statuarea unor noi relații internaționale și la rezolvarea echitabilă a problemei alimentației pe glob care constituie în fapt unul din obiectivele majore ale solidarității internaționale.

convorbiri economice

cu prof. dr. H. J. Zimmermann

directorul Institutului de Științe Economice
din Aachen,
președinte al Asociației societăților europene
de cercetări operaționale (EURO)

SPRE O TEORIE CÎT MAI PRAGMATICĂ

Printre domeniile de viitor ale cercetărilor operaționale se numără și studiul sistemelor nedeterminate, domeniul în care contribuțiile dv., după cum am constatat la Congresul de Cibernetică de la București, respectiv în cadrul grupului de lucru dedicat „Sistemelor fuzzy” pe care, l-ați condus, sint remarcabile. V-am ruga să prezentați cititorilor noștri importanța acestei noi orientări în cercetările operaționale.

— Trebuie să precizez de la bun început că pe lângă studiile teoretice, foarte mult a contribuit la formarea mea practică de 8 ani în industrie, după terminarea studiilor. Astfel se explică faptul că am căutat și ulterior să rămân cât mai aproape de problemele practice, să caut rezolvarea unor probleme reale de analiza sistemelor, de conducere a producției, indiferent de metodologia și instrumentarul matematic folosit. În cadrul Institutului de științe economice din Aachen am organizat cercetări interdisciplinare pe tema teoriei deciziei, cu participarea unor matematicieni, ingineri de diferite specializări, economiști, specialiști în prelucrarea datelor, psihologi, etc. Precizez că la aceste programe de cercetări operaționale participă numai absolvenții ai învățământului superior cu titlu de master.

În urmă cu doi ani am început cercetările în domeniul sistemelor vagi (fuzzy), care s-au dovedit deosebit de interesante și fructuoase prin aplicațiile ce se

pot realiza în urmărirea comportării sistemelor de producție.

Principalele avantaje ale teoriei mulțumilor vagi sint: aparatul matematic relativ simplu, — ceea ce ușurează programarea pe calculator; seriile de date necesare sistemelor de ecuații pot conține unele goluri sau erori, fără a influența negativ rezultatele calculelor.

Prin aceste caracteristici algoritmi vagi sint net superiori modelelor deterministe, deoarece atit ca intrări (admit serii de date așa cum se găsesc de regulă în viața practică), cit și ca ieșiri servesc mai bine nevoilor sistemelor de conducere cibernetice.

De curind, am fost și în Statele Unite pentru a cunoaște realizările unor personalități de acolo. Posibilitățile pe care le deschid sistemele vagi în conducerea economică m-au fascinat și m-au determinat să abordez în institutul meu cercetări multilaterale asupra lor: din punct de vedere al informațiilor (datelor) necesare, al modelelor matematice folosite, ca și din punctul de vedere al conducătorului, al teoriei deciziei. Pregătim în prezent o revistă dedicată sistemelor vagi „Journal of Fuzzy Systems”, care va prezenta aplicații diverse din economie, științele comportamentului, tehnică.

Aminteați de existența în cadrul institutului dv. a unor programe specializate de informatică. Cu ce probleme este confruntată dezvoltarea informaticii în țara dv. ?

— După cum probabil cunoașteți, în 1975 s-a încheiat cel de al II-lea Program de dezvoltare a informaticii, elaborat pentru perioada 1971-1975. Trei obiective le consider deosebit de importante în cadrul acestui plan: accelerarea procesului de introducere a prelucrării automate a datelor în economie; introducerea de programe de știința calculatoarelor în universități; sumularea dezvoltării industriei proprii de tehnică de calcul.

Fondurile alocate acestui program au fost de aproape 3 ori mai mari decit cele prevăzute pentru primul program (1967-1970). Ca domeniu prioritar în alocarea fondurilor a fost pregătirea cadrelor în învățământul superior ca și prin Centrele de pregătire a cadrelor. În cadrul universităților s-au introdus programe de știința calculatoarelor, sub forma unor grupe de cercetare ce studiază diferite probleme ca: teoria automatelor, limbaje, algoritmi, tehnica prelucrării automate a datelor, structura calculatoarelor și elementele de comutație, sisteme de operare, sisteme de gestiune a informațiilor, conducerea proceselor cu calculatorul, proiectarea asistată de calculator, utilizarea informaticii în medicină, învățământ programat asistat de calculator, documentare automată. Ca un specific al învățământului informatic în R.F. Germania trebuie menționată dezvoltarea lui în strînsă legătură cu cel matematic. Este adevărat că informaticienii pregătiți în asemenea instituții cu tradiție matematică pot vehicula algoritmi sofisticati cu multă ușurință, dar în schimb pot mai greu să colaboreze cu specialiștii întreprinderilor în proiectarea de sisteme, să aplice cunoștințele la practica din economie. Formarea specialiștilor cu studii medii se realizează în cadrul unor centre de pregătire a cadrelor de asemenea subvenționate de stat.

Un alt domeniu ce a fost puternic incurajat îl constituie cercetarea-dezvoltarea industrială. Atenția acordată promovării progresului tehnic în acest sector este legată de efectele de antrenare pe care progresele în industria tehnicii de calcul le are asupra

întregii dezvoltări tehnico-științifice, ca și în învățămînt, medicină, administrație publică. Pe de altă parte reducerea activității de cercetare-dezvoltare în domeniul tehnicii de calcul poate avea implicații negative asupra competitivității pe plan internațional a sectoarelor care livrează instalații complexe comandate de calculatoare electronice.

Ca direcții prioritare în cercetare se pot aminti: introducerea tehnologiilor avansate (circuite de comutație ultrarapidă, a memoriilor cu mari viteze de acces etc.), perfecționarea structurii sistemelor de calcul, studierea raportului om-calculator.

În ceea ce privește modul de utilizare a calculatoarelor se poate vorbi de o puternică creștere a utilizatorilor în industrie, administrație, servicii etc. Această creștere nu este însă însoțită și de o perfecționare a înzestrării, respectiv înlocuirea cu generații superioare de computere a echipamentelor în exploatare, sau de înnoirea software-ului cu altul avind performanțe ridicate.

Calitatea pe care o dețineți de președinte al EURO vă desemnează ca un animator al cercetărilor operaționale pe plan european și internațional. Cum apreciați dezvoltarea colaborării internaționale în acest domeniu, participarea cercetătorilor români la această colaborare ?

— Desigur că evenimentul major al anului 1975 l-a constituit Congresul Internațional de Cibernetică și Sisteme de la București, în cadrul căruia, la invitația colegilor români am reușit să organizăm lucrările unui grup de lucru al Societății Europene de Cercetări Operaționale.

În cadrul lucrărilor recentei Sesiuni a Federației Internaționale pentru Cercetări Operaționale am reprezentat la Las Vegas Societatea Europeană pentru Cercetări Operaționale, care este de fapt Uniunea unor asociații europene de cercetări operaționale. Pînă în prezent avem 40 de membri — asociații naționale — și au solicitat aderarea încă două asociații naționale — din Ungaria și U.R.S.S.

În cadrul EURO ne desfășurăm activitatea pe grupe de lucru specializate cum ar fi: programare matematică, teoria deciziilor și, în ultimul timp, sistemele fuzzy.

Grupele de lucru organizează de citeva ori pe an reuniuni științifice, în diferite centre europene. Spre exemplu, grupul de lucru pentru sisteme fuzzy care a avut cea de-a doua sa reuniune în capitala dv., în cadrul Congresului de cibernetică și sisteme, și care va avea următoarea sa întrînire la Viena în aprilie 1976 în cadrul Simpozionului Internațional de Cibernetică și Sisteme, organizat de Asociația austriacă a ciberneticienilor.

Sperăm ca la această întrînire să înregistrăm noi progrese, atit în domeniul teoriei, cit și în cel al aplicațiilor practice, în rapidă dezvoltare. Țin să remarc cu acest prilej că am fost deosebit de impresionat de stadiul atins de cercetările românești în domeniul sistemelor fuzzy, după cum am constatat din comunicările făcute în cadrul ultimei reuniuni a Grupului de lucru de la București.

Aceste cercetări au, de altfel, un cîmp deosebit de larg de aplicare în economia planificată, iar realizările țării dv. sint primite cu viu interes în cadrul Societății europene. Așa cum am mai spus, sintem convinși de utilitatea unui schimb cît mai larg de opinii și experiență științifică între țările noastre.

Ioan GEORGESCU

MULTIPLELE valențe cognitive ale metodei materialist dialectice și confirmarea concluziilor fundamentale ale economiei politice marxist-leniniste referitoare la problematica contemporană – inclusiv subdezvoltarea – de către practica socială explică creșterea necontenită a prestigiului gândirii marxiste în rândurile gânditorilor cu vederi lucide.

Georges Labica, Christian Palloix, Tomas Amadeo Vasconi și Marco Aurelio Garcia de Almeida. prezenți cu trei studii în revista TIERS MONDE, la care ne-am referit într-un articol anterior,* subliniind caracterul pozitiv al acestui fenomen, încearcă să semnalizeze câteva din erorile frecvente la gânditorii care preiau parțial sau folosesc în mod formal categoriile economice elaborate de știința marxist-leninistă.

Georges Labica admite ambiguitatea conceptului tradițional de ideologie, dar apreciază că Marx i-a conferit o originalitate radicală, definindu-l ca „un factor de structură”, ca o componentă esențială a acelei „arhitecturi” complicate cu multe etaje care a fost denumită formațiune social-economică (istoricește determinată), structură a cărei esență este modul de producție. Gânditorii nemarxiști care au ac-

INSTRUMENTARUL ANALITIC MARXIST ÎN INVESTIGAREA IDEOLOGILOR SUBDEZVOLTĂRII

(I)

ceptat, într-o măsură, sau alta, explicația marxistă a ideologiei (printre care și G. Căire, la care ne-am referit în articolul anterior) s-au limitat, în general, la formularea dată de K. Marx în

1859, în „Contribuții la critica economiei politice”, formulare, care, după părerea lui G. Labica, are un caracter programatic (arată scopul urmărit de Marx și principalul rezultat obținut), metodologic (aseamănă societatea omenească cu o arhitectură sau cu o construcție cu multe etaje) și problematic (invită la considerațiuni metodologice și teoretice suplimentare). Din această cauză, celebrul pasaj din „Prefața” menționată ar constitui numai „ecranul” sau cadrul discuțiilor despre ideologie în general, despre ideologiile subdezvoltării în special, el ar conține „schema” structurii interne a formațiunii social-economice (forțe de producție, relații de producție, suprastructura politică și juridică, formele de conștiință), dar nu ar arăta „cum se comunică între etaje”. Pentru cei ce nu cunosc întreaga operă a lui Marx acest pasaj poate deveni „paravanul” care ascunde esența. Mai ales, schematizarea lui a dus la interpretări greșite, fie în sensul absolutizării, fie al interpretării metafizic mecaniciste, contopind unele din componentele ei (forțele de producție și relațiile de producție), sau ignorând unele dintre acestea (exagerarea autonomiei ideologiei, uitind caracte-

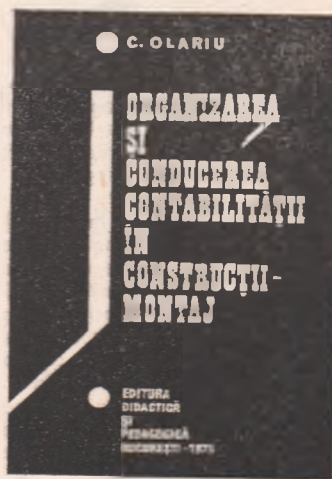
rul relativ, determinat al acesteia).

Tocmai pentru a risipi aceste confuzii, Labica a considerat actuală abordarea critică a conceptului de ideologie, insistând asupra elementului pe care gânditorii nemarxiști îl omit sau îl evită, chiar atunci când aderă (în mod real sau aparent) la principiul marxist al determinismului economic (problema claselor sociale și a luptei de clasă). Conceptul marxist de clasă socială, respectiv de luptă de clasă, permite să se înțeleagă legătura dintre componentele arhitecturii complete a formațiunii social-economice din fiecare țară sau perioadă istorică, permite să se înțeleagă „cum se comunică de la un etaj la altul” al acestei „construcții sociale”. La obiecțiunea adversarilor marxismului că acest concept nu s-ar aplica la țările subdezvoltate din zilele noastre, deoarece ele au „un caracter specific” în comparație cu epoca și economia țărilor în care a fost elaborat, G. Labica răspunde că „știința fundamentată de Marx n-are alt obiect decât specificitățile istorice”, deci societatea omenească în toată diversitatea ei și în continuă prefaceri. G. Labica recomandă studierea ideologiilor subdezvol-

conomice destinate să fundamenteze adoptarea deciziilor optime. Combătind limitarea preocupărilor economiei doar la domeniul macroeconomiei, I.R. și-a elaborat lucrarea în concepția aplicării procedeeilor economice la toate nivelele.

Subtitlul „cu aplicații la eficiența investițiilor”, reflectă axarea lucrării pe un singur domeniu, dar care, fiind, elementul fundamental al creșterii economice, permite o gamă largă de aplicații în condițiile conferirii unui caracter de unitate și omogenitate întregii lucrări. Tehnica de lucru prezentată în lucrare poate fi însă utilizată în diferite domenii de activitate și nu numai pentru determinarea eficienței investițiilor.

Citeva din elementele de originalitate ale lucrării, care incită deopotrivă interesul teoreticienilor și practicienilor: stabilirea unui nou indicator pentru evaluarea eficienței economice a investițiilor; construirea sistemului de indicatori pentru caracterizarea influenței investițiilor asupra volumului schimburilor economice internaționale; elaborarea unei noi metode de cuantificare a factorului timp, cu ajutorul produsului dintre fonduri și timp; elaborarea unei noi funcții de producție, care ține seama de eficiența factorilor; îmbunătățirea procedeeilor de determinare a investițiilor conexe pe baza modelului lui W. Leontief.

● Abordând problemele complexe pe care le ridică organizarea și conducerea contabilității în construcții-montaj, lucrarea prof. dr. Cornel Olariu, apărută în Editura didactică și pedagogică, tratează în mod distinct aspectele care privesc contabilitatea producției de cele ale contabilității întreprinderii „pentru a putea separa activitatea internă de producție, desfășurată pe șantiere, de activitatea generală a întreprinderii, desfășurată pe principiul gestiunii economice cu personalitate juridică”. Lucrarea furnizează o serie de elemente specifice pentru cunoașterea particularităților aces-

tei importante ramuri a producției materiale, precum și a documentelor primare ce constituie o importantă sursă de informare a conducerii. Reținem, din sumarul lucrării, structurat pe trei părți, capitolele în care autorul se ocupă de: sfera și conținutul contabilității producției; contabilitatea consumului de valori materiale și de muncă vie în procesul de producție; calculația costurilor de producție în construcții-montaj; contabilitatea mijloacelor fixe, a mijloacelor circulante, a decontării producției și a veniturilor realizate, a exportului de construcții-montaj; bilanțul în construcții-montaj. Lucrarea beneficiază de un bogat material ilustrativ – în primul rând scheme și modele de documente.

Completarea datelor istorice în sprijinul preziziunii

● În nr. 22 XII 1975 al revistei NEWSWEEK, Michael Ruby ne informează că prof. Jay W. Forrester și grupul său de dinamică a sistemelor de la Massachusetts Institute of Technology se străduiesc să elaboreze un model al cărui țel este să completeze numeroase date din istoria socio-economică a S.U.A. În ultimii 200 de ani, date necesare pentru cercetări prezisionale. Forrester speră să obțină până în 1978 acest model, care ar imbrina informații din șase

fise

e ECONOMETRIE
cu aplicații
la eficiența
investițiilor
Ion Românu

● Situându-se în zona de frontieră dintre economie și matematică (după unii autori, și statistică) – scrie ing. Ion Românu, doctor în economie, în Introducerea amplei, documentatei și originalei sale cărți **ECONOMETRIE** cu aplicații la eficiența investițiilor (Editura științifică și enciclopedică, 680 p.) – a existat din totdeauna posibilitatea ca una din cele două discipline – economia sau matematica – să prevaleze asupra celeilalte. Autorul se declară adept al primatului economiei, considerând calculele matematice un instrument deosebit de util dar subordonat analizei e-

Tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, arăta la sesiunea din decembrie 1975 a Marii Adunări Naționale, că lichidarea subdezvoltării este una din problemele fundamentale ale epocii contemporane, de care depind nemijlocit destinderea, pacea și colaborarea internațională. Menținerea marilor decalaje economice din lumea contemporană este o sursă de tensiuni, de ascuțire a contradicțiilor, de posibile ciocniri. „România, ca țară socialistă și, totodată, ca țară în curs de dezvoltare se situează în mod ferm de partea țărilor care luptă pentru a înlătura această stare de lucruri, pentru a lichida subdezvoltarea precum și vechile relații care au generat-o, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale care să asigure condiții pentru progresul mai rapid al tuturor popoarelor și, în primul rînd, al celor rămase în urmă, pentru accesul larg al tuturor națiunilor la cuceririle civilizației contemporane”. Accesul neîngrădit, fără discriminări și bariere, la tehnologiile moderne, în condiții de deplină egalitate și avantaj reciproc, este o importantă parte componentă a acestor cerințe ale contemporaneității.

Pentru o nouă ordine economică internațională

TRANSFERUL INTERNAȚIONAL DE TEHNOLOGII: SPRE NOI FORME ȘI PRINCIPII [II]

● Controverse asupra orientărilor de bază

ÎN CADRUL reuniunii Grupului de lucru, țările dezvoltate, fără excepție, deși au recunoscut posibilitatea realizării unui asemenea cod, au pus sub semnul întrebării încă de la start utilitatea acestuia ca factor al unei noi ordini economice internaționale, neacceptînd obligativitatea aplicării lui. Proiectul de text prezentat de Japonia în numele grupului țărilor capitaliste dezvoltate prevedea, ca unul din principiile de bază ale codului preconizat, că dispozițiile acestuia au caracter general și facultativ și că liniile lui directoare nu au un caracter imperativ. „Dată fiind diversitatea situațiilor și a partenerilor implicați, se arată în proiect, orice transfer de tehnici este o speță în sine. Orice reguli specifice ar avea, de aceea, ca rezultat imediat o nepotrivire cu scopurile pe care acestea (regulile) le urmăresc sau le-ar fi contrarii” (TD B.C.6/1, Annexe 2, p. 2).

În declarațiile prezentate pe parcursul celor două săptămîni de dezbateri s-au putut întîlni și argumentări, aparent subtile, după care singura posibilitate de a se ajunge la un consens pe fondul unei asemenea diversități de poziții ar consta doar în „enunțarea de principii fundamentale, care să servească drept linii orientative atît statelor, cît și întreprinderilor, fie că sînt beneficiare fie că sînt furnizoare de tehnici”. În acest sens au pledat tezele despre contradicția care ar exista între reglementarea și controlul transferului de tehnici, pe de o parte, și favorizarea acestui transfer, pe de altă parte. Un control prea strîns ar duce la o frînare a transferului de tehnici către țările în curs de dezvoltare. Or, prin măsurile de reglementare pe care le iau guvernele țărilor în curs de dezvoltare se urmărește realizarea transferului de tehnici către aceste țări în conformitate cu obiectivele lor economico-sociale. De altfel, și într-o serie de țări capitaliste dezvoltate sînt în vigoare legi și regle-

mentări care stipulează înlăturarea sau evitarea practicilor comerciale restrictive în acest domeniu.

Includerea în cod a unei liste complete, pe cît posibil, a practicilor restrictive care trebuie abandonate relevă, implicit, modul de conduită just și rezonabil, condiție determinantă a realizării transferului de tehnici la prețuri echitabile și raționale. Sub pretextul că determinarea unor astfel de prețuri ar fi imposibilă adepții unui cod cu caracter general și facultativ cer în fapt excluderea acestei clauze. Este adevărat că, în prezent, prețul just și echitabil pentru transferul unei anumite tehnologii nu poate fi stabilit nici exclusiv după criteriul cheltuielilor pe care le-ar face primitorul pentru a pune el însuși la punct tehnica respectivă, și nici numai criteriul cheltuielilor făcute de furnizor pentru crearea tehnicii. Se pune de exemplu, în ultimul caz, problema să se țină cont și de cheltuielile făcute cu cercetările nereușite. Dar totodată, adăugăm noi, trebuie ținut seama și de influența condițiilor în care o anumită tehnică devine economic exploatabilă, condiții care în numeroase cazuri au fost oferite de țările în curs de dezvoltare (materii prime și combustibili la prețuri scăzute, o piață de desfacere imensă etc.).

Dacă nu există încă un criteriu unic de determinare a prețurilor juste și echitabile în transferul tehnologiilor, nu înseamnă că nu se poate ajunge la un cadru favorabil realizării acestei condiții. Un aspect a fost deja menționat — înlăturarea practicilor restrictive, dintre care multe au fost și sînt generatoare de costuri „ascunse”. Alt aspect ține de **deglobalizarea** transferului de tehnici, concept încă controversat. Afirmînd necesitatea deglobalizării, țările grupului „celor 77” se pronunță pentru clasificarea tehnicii transferate după componentele sale, și anume pentru două scopuri principale: 1) primitorii de tehnici să poată evalua cu o mai mare exactitate costul tehnicilor transferate, ceea ce nu este posibil la un transfer global în care costurile nu sînt specificate și pe componentele ansamblului; 2) primi-

PRIMA PARTE a articolului, apărut în nr. 2 1976 al „Revistei economice”, a trecut în revistă argumentele în sprijinul ideii că transferul internațional de tehnologie necesită în prezent o nouă abordare, corespunzătoare naturii sale specifice în condițiile persistenței decalajelor economice în lumea contemporană. România a afirmat și afirmă în forurile internaționale autorizate că sistemul drepturilor și îndatoririlor fundamentale ale statelor nu poate să nu cuprindă în zilele noastre accesul fără discriminări și bariere al tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii. Înfiptuirea acestui drept face parte în mod necesar din procesul traducerii în practică a principiilor noii ordini economice internaționale, menită să creeze o lume mai bună și mai dreaptă în folosul tuturor popoarelor.

Pentru elaborarea de noi norme și principii ale accesului la tehnologiile moderne, înaintate, se depun strădanii de mai mult timp, în cadrul UNCTAD. În luna mai 1975, experți din 43 de țări membre ale acestui organism reuniți la Geneva în cadrul Grupului de lucru pentru elaborarea textului preliminar al unui cod de conduită în domeniul transferului de tehnici, nu reușeau să ajungă — în pofida imperativelor evidente — nici măcar la un proiect unic ca bază pentru negocieri ulterioare. Or, definită ca un proces istoric și nu ca o poziție de circumstanță, cerința țărilor în curs de dezvoltare privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale — din care reglementarea tranzacțiilor cu tehnologii face parte integrantă — presupune negocieri serioase, pe teme bine definite și pe bază de principii democratice, ținînd la realizarea de facto a egalității de jure existente între țările participante la acest dialog.

ARTICOLE DESTINATE UȘURĂRII MUNCII GOSPODINELOR

Grătar de fript fără fum. Se deosebește de celelalte grătare de fript prin aceea că datorită formei în care este executat, carnea se frige în mod uniform, nu scoate fum, iar grăsimea se colectează într-o tavă fără a se pierde. Preț de desfacere cu amănunțul : 32,35 lei, 30,25 lei, iar pentru minigrătar 28 lei/buc.

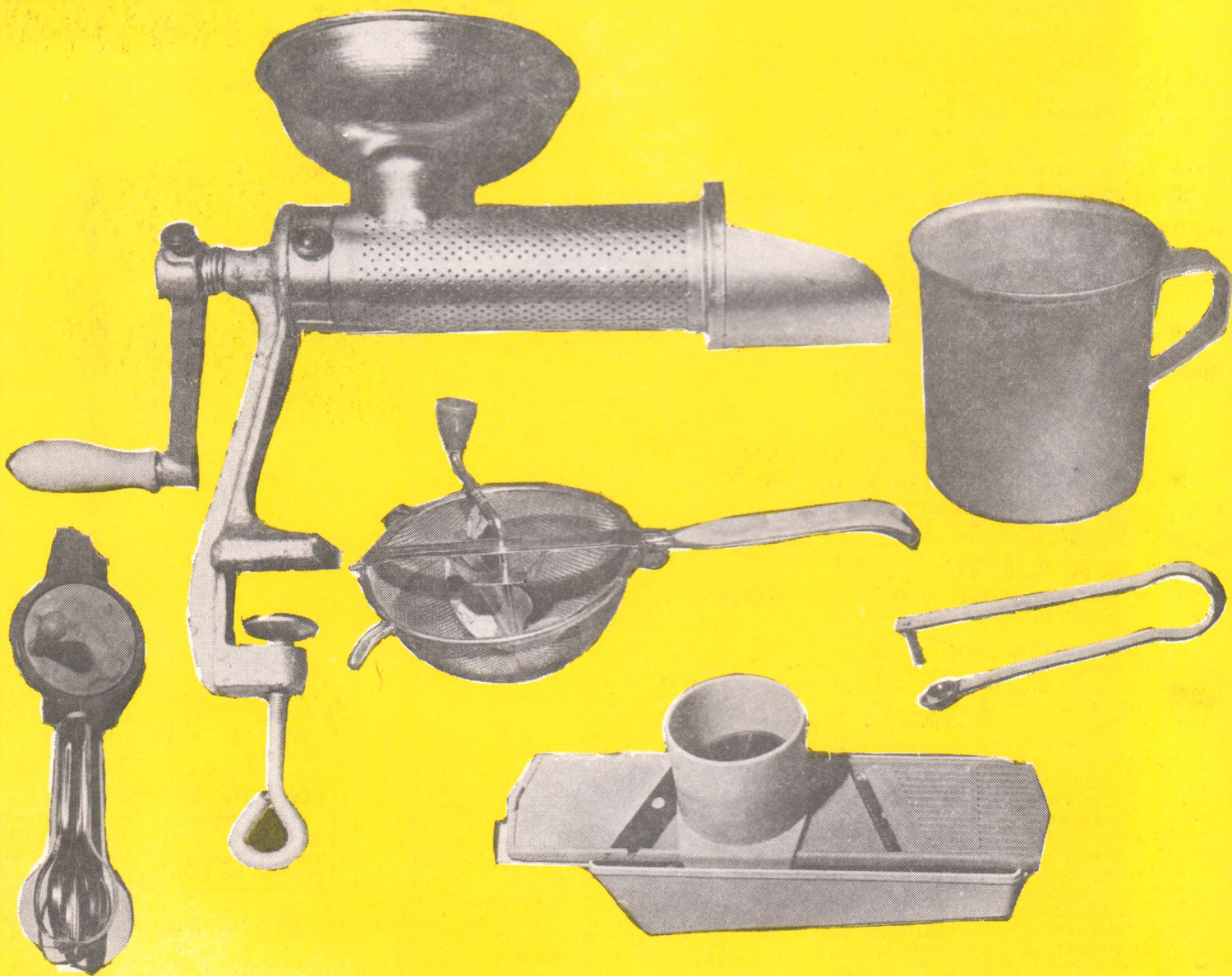
Oală fiert lapte, cu pereți dubli și avertizor. Este un vas modern simplu și practic, realizat cu scopul ca laptele pus la fiert să nu dea în foc, avind în plus principalul avantaj că laptele fiert într-o astfel de oală nu se afumă și își păstrează în același timp vitaminele și gustul mai plăcut de lapte crud, ca la sterilizarea prin pasteurizare. Această oală este recomandată pentru toate mâncărurile care se afumă ușor (cacao, făinoase, făinoase combinate cu lapte etc.). Prin fluier (avertizor) se amintește acustic că laptele sau mâncarea pusă la fiert trebuie luate de pe foc. Preț : 45 lei ; 41,50 lei/buc.

Tocător ceapă și legume. Se compune dintr-un corp din polistiren transparent sau sticlă asemănător unui pahar puțin coniac, pe fundul căruia se pune în partea interioară un disc din chereseta de diverse esențe, o tijă cu arc din oțel pe care sînt fixate două cuțite inoxidabile sub formă de cruce și un capac din material plastic. Prin apăsarea tijei, învîrtind-o într-o parte și în alta, se toacă ceapa și legumele după dorință.

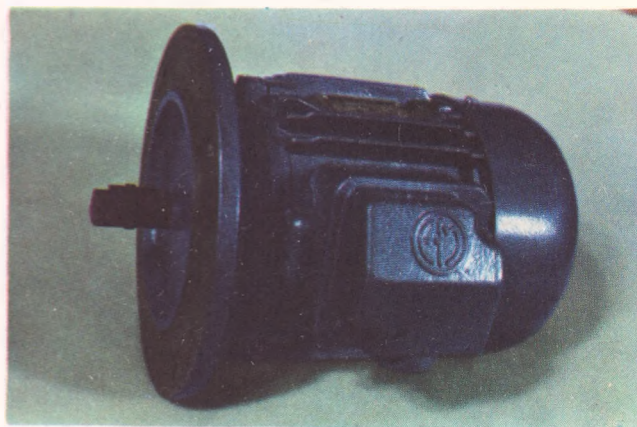
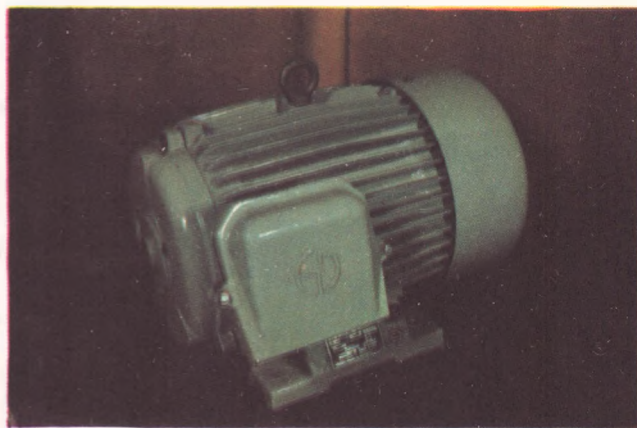
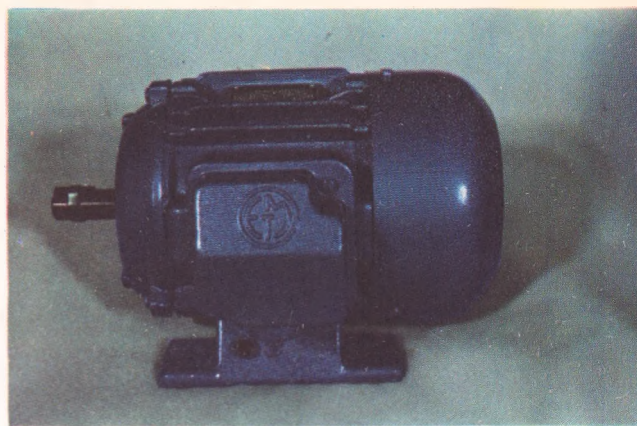
Principalul avantaj pe care îl prezintă este acela că la tocat ceapă, prin fixarea capacului oprește mirosul și iuțeala, înlăturînd lacrimatul ochilor. Preț : 15 lei/buc.

Mașină de stors fructe și roșii. Funcționează pe principiul mașinii de tocat carne, deosebirea constă în aceea că dispune de un cilindru strecurătoare care are calitatea de a separa cojile și semințele fructelor de suc, obținîndu-se astfel un suc de fructe și roșii curat, fără impurități. Preț : 63 lei/buc.

Dispozitiv scos simburii. Realizat pe principiul unui clește de zahăr sau prăjituri, este prevăzut la capete — brațul de jos cu un lăcaș în care se pune vișina, iar brațul de sus cu un Țum-buruș. Prin simplă apăsare, ele se împreunează, obținîndu-se astfel scoaterea simburilor din vișine cu mare ușurință. Fiind executat din bandă de oțel-nichel, se întreține foarte ușor. Preț : 10 lei/buc.

A ÎNCERCA UN MOTOR
AL ÎNȚREPRINDERII „ELECTROMOTOR”,
ÎNSEAMNĂ A-L ADOPTA!

Încercați, deci:

■ motoarele electrice asincrone trifazate cu rotorul în scurtcircuit

- protecții IP 44, IP 54
- puteri 0,25 kW – 45 kW
- turații sincrone 750 ; 1 000 ; 1 500 ; 3 000 rot/min

■ motoarele electrice asincrone trifazate cu rotorul cu inele de contact

- protecții IP 44, IP 54
- puteri 5,5 kW – 22 kW
- turații sincrone 750 ; 1 000 ; 1 500 rot/min

■ motoarele electrice asincrone monofazate cu condensator de pornire sau permanent conectat

- protecție IP 44
- puteri 0,12 kW – 2,2 kW
- turații sincrone 1 500 ; 3 000 rot/min

ELECTROMOTOR
1900 Timișoara, Bd. Republicii 21
Telefon 13856 Telex 43223
ROMÂNIA

